

Stabilizacijski ukrepi, kadrovanje, nagrajevanje in še kaj...

Nekako v grobem so to osnovne teme materialov in razprav na skupnem sestanku vseh OO ZK Papirnice Vevče, ki je bil 20. junija 1979 v kulturnem domu na Vevčah. Sestanka se je udeležilo 60 članov OO ZK, predsednik kadrovske komisije OK ZK Moste-Polje tov. Jeriha Pavle in

- TOZD »Tehnični papir«
- TOZD »Veta«
- TOZD »Družbeni standard«
- DSSS

Novosprejeti člani so poleg čestitk sekretarjev prejeli partijske knjizice, Statut ZKS in knjižno spominsko darilo »JUGOSLAVIJA DANES«.

Direktor DO tov. LEDNIK Janez pa je novosprejetim spregovoril in povedal nekaj osnovnih pravil o delu in obnašanju članov ZK in njihovi naravnosti pri reševanju vseh tekočih družbenih in gospodarskih problemov TOZD, DO in kraja. V imenu OK ZKS je novosprejetim čestital tudi tov. JERIHA Pavle in jim zaželel uspešno vključitev v delo OO ZK in kar največ uspeha pri opravljanju zaupanih nalog.

Ze nekaj sestankov OK ZK najzaj ni bilo toliko pisanega materiala dodanega k vabilu, kot je bilo za omenjeni sestanek, zato sta v sestanku in razprava potekala v zadovoljstvo vseh prisotnih. Najprej smo obravnavali predlog POSLOVNIKA OOZK, ki v 31 členih ureja delovanje OO ZK, odnose med člani ZK, njihove pravice in dolžnosti. Poslovnik opredeljuje stopke za sklicevanje in vodenje sestankov OO, vsebuje določbe o sprejemanju in uresničevanju sklepov, odreja način javnosti delovanja OO ZK.

Po krajši razpravi in pojasnjevanju nekaterih členov smo soglasno sprejeli predlog POSLOVNIKA OO ZK.

V nadaljevanju sestanka smo razpravljali o vprašanih, ki so bili napisani na 20 straneh. Zaradi lažjega razumevanja obravnavanih vprašanj navajam na kratko stališča, predloge vodij služb, strokovnih svetov in vodij TOZD:

Poročilo vodje TOZD »Tehnični papir« o izvajanju stabilizacijskih ukrepov (izvlečki):

1. Bruto in neto proizvodnja papirja sta nad planirano vrednostjo in višja kot v enakem obdobju 1978. Blagovna proizvodnja ima glede na plan indeks 106. Proizvodnja lesovine zaostaja za planom izključno zaradi nezadostne dobave lesa.

2. V pogledu zniževanja materialnih stroškov in organiziranja splošne štednje zaenkrat še niso bili doseženi posebni rezultati. Rahli pozitivni premiki so zabeleženi na področju gospodarnosti uporabe električne in toplotne energije ter tehnološke vode, vendar pri tem še zdaleč niso izkoriščene realne notranje rezerve. Pozitivni premik je bil narejen tudi pri zniževanju snovnih izgub v odpadnih vodah.

Osební odnos zaposlenih do gospodarske uporabe surovin in materialov se žal še ni izboljšal. Težišče bodočih prizadevanj bo moralo biti prav na tej točki.

3. Zastoji proizvodnih naprav so znatno nižji kot v enakem ob-

vodje TOZD.

Skupni sestanek je dobro vodil in domiselno usmerjal razpravo tov. JALOVEC Stane — sekretar OO ZK DSSS.

Po imenovanju 5-članske komisije za sklepe smo opravili sprejem v članstvo ZKS, 6 članov iz posameznih TOZD in to:

MAGISTER Anica
LOVRIČ Gabrijela
TEŽAK Zvonimir
ČUCULOVIC Borivoje
ŠMIGIČ Dragoljub
KLANJČAR Nada

dobju leta 1978 (indeks 67,2 za papirne stroje in 86,1 za premazni stroj).

Izmet na papirnih strojih je v sistematičnem upadanju, kar je znatno vplivalo na ugoden indeks pri blagovni proizvodnji.

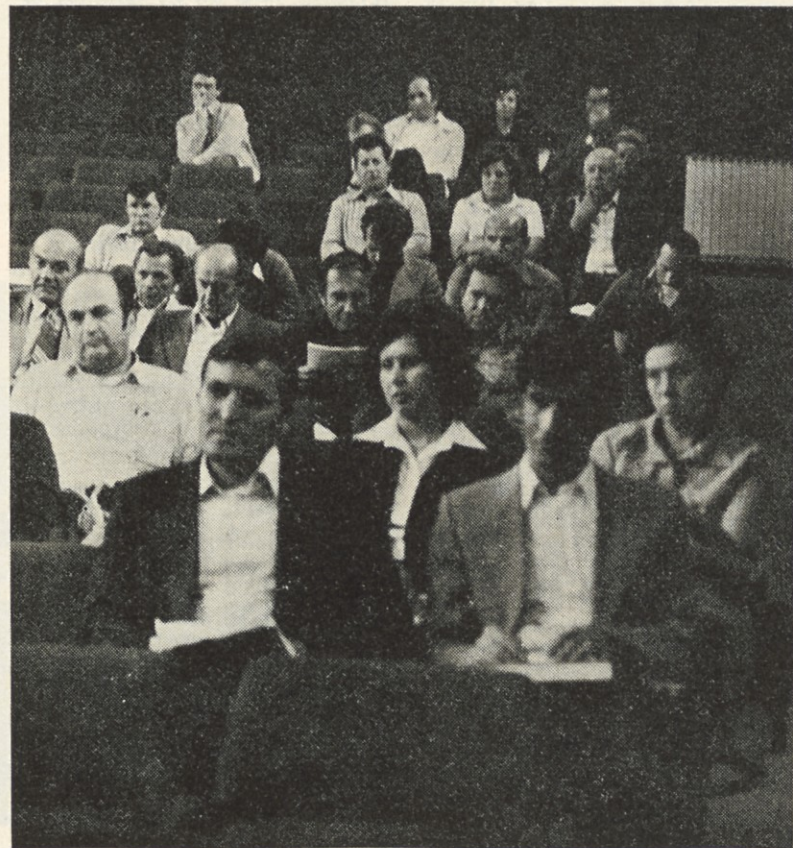
4. V pogledu izboljšanja reda in snage je stanje še vedno nezadovoljivo. To velja zlasti za prehodne prostore in notranje transportne poti. Na tem področju obstojajo normalne razmere edino v energetske obratih, izboljšalo pa se je stanje tudi v brusilnici in notranjih skladiščih in papirnih strojih.

5. Izrazito ugoden premik je zabeležen v pogledu zniževanja nadur (indeks 63,1 za prvo trimesečje). Z uvedbo evidentiranja prisotnosti na delu so se rezultati pri izkoriščanju delovnega časa v zadnjih mesecih še izboljšali...

Kaj storiti za povečanje proizvodnje:

Poročilo vodje TOZD »Veta« — rezultati poslovanja in problematika proizvodnje v prvih 4 mesecih t.l. (izvlečki):

	1979	Plan	Index
proizvodnja realizacija	657.070 r.	600.000 r.	109,5
ostanek za sklade (fakt. real.)	44.895.227	32.960.000	136,2
	12.716.426	4.911.000	256,8

Del udeležencev na konferenci med razpravo

— pripraviti norme na že predlaganih strojih

— vcepiti ljudem, da so stroji družbena lastnina in nima nihče pravice prilagajati hitrosti svojim interesom

— povečati disciplino na vseh nivojih

— zmanjšati procent izmeta

V celotni delovni organizaciji je nujno urediti najboljše del t.j. nagrajevanje. Kljub visokim povprečnim osebnim prejemkom, odnosi zaradi anomalij v nagrajevanju niso na višini, zato je nujno povečati vlogo koordinacijske komisije za delitev dohodka in osebnega dohodka in povečati oddelek za nagrajevanje...

Poročila vodje TOZD »Grafični papir« — stabilizacijski načrt (izvlečki):

1. Znižati odstotek izmeta s tem, da se bo izboljšala kvaliteta in povečal nadzor v celotnem proizvodnem procesu.

Uvajati je:

— stalne tehnološke meritve
— kontrolo zvitkov papirja od previjanja, glajenja do rezanja
— v sami dodelavi povečan nadzor kvalitete in dela.

2. Dvigniti produktivnost na PS 5 s tem, da se zmanjšajo nepredvideni zastoji, dvignejo hitrosti in zmanjšajo ozka grla v proizvodnji z boljšo medfazno organizacijo in tehnološko uredjenostjo,

— uvesti je potrebno odgovarjajoče preventivno vzdrževanje,

— proizvodnja trpi zaradi medfaznega skladiščenja (med posameznimi stroji v dodelavi) zato dokončati predvideni prizidek, kar bo povečalo urejenost v oddelku,

— tudi tu je možno izboljšanje vpliva proizvodnega programa.

3. Potrebno bo pravilno urediti izbiro proizvodnega programa — izbirati najbolj donosne papirje, pravilno formirati cene in jih plasirati na tržišče,

— programski center naj izdaja delovne naloge kot zvezni člen med prodajo gotovih izdelkov in nabavo surovin; zato more izdati naloge šele potem, ko se je prepričal o zalogi surovin,

— trenutno je program preširok, potrebno ga je zožiti — zmanjšati preizkuse,

— zagotoviti je potrebno pravočasno dobavo kvalitetnih surovin za izdelavo papirja ter pravočasno informiranje o stanju zaloga s strani blagovnega prometa.

4. Dovršiti bo treba začete investicije (postopki tečejo)

— centralno razpuščanje kaolina,

— pulper v dodelavi s prizidkom, da se sama dodelava poveča z medfaznim skladiščem.

Poročilo direktorja DO — stabilizacijski ukrepi (izvleček):

Stabilizacija na področju financiranja

V zvezi z graditvijo V. PS je Papirnica Vevče padla v težko finančno situacijo, tako da so obveze mnogo večje, kot pa razpoložljiva sredstva. Dva najvažnejša vzroka sta:

1. Investicija je veljala mnogo več, kot je bilo predvideno (povečanje gradbenih stroškov, carinskih dajatev, višji tečaj deviz, povečan obseg del itd.).

2. V letih investiranja in zagona nismo ustvarili razen minimalne amortizacije, nobenih drugih investicijskih sredstev.

S sanacijskim programom investicijskih sredstev smo v letu 1978 reševali deficitno situacijo s pomočjo Ljubljanske banke.

Delovna disciplina

Evidentiranje delovnega časa naj bi bilo ena od mer za povečanje discipline in boljše izkoriščanje delovnega časa. Pri tem so prišle na površje številne nepravilnosti, zahteve za legaliziranjem nezakonitih privilegijev za določene skupine, itd., ter pritiski za doseganje osebnih interesov.

Nagrajevanje

Sibka služba za nagrajevanje — z enim samim referentom — se mora baviti samo s tekočimi posli in reševanjem raznih opravičenih in neopravičenih zahtev in pritiskov in ni v stanju sistematično delati na izpopolnjevanju sistema in novih oblik in meril za nagrajevanje. Mislimo, da moramo odločno prekiniti s tako prakso in se zavzeti za vzpostavljajanje realnih meril dela, poštenih in enakopravnih odnosov v nagrajevanju, v skladu z našimi načeli o solidarnosti med TOZD.

POGLEDI VODJE KS NA NEKATERE KLJUČNE KADROVSKE PROBLEME (izvleček):

1. Ustrezna zamenjava večine vodilnega kadra v prihodnji mandatni dobi

Na osnovi razgovorov, ki sem jih opravil, je treba zanesljivo računati oziroma obravnavati zaradi odhoda v pokoj ali drugih okoliščin naslednja delovna mesta: direktor DO, vodja splošnokadrovske službe, vodja izobraževanja. Hkrati pa je potrebno vsaj razpravljati tudi glede vprašanja starejših kadrov: vodja TOZD »Blagovni promet«, vodja TOZD »Grafični papir«, čeprav pri tem ne gre za doseg in posebno željo za prekinitev delovnega razmerja.

Menim, da bi morali za vsa ta mesta najti rešitve v lastni DO na podlagi osebnega izjavljanja kandidatov — interesov za ta delovna mesta ob pogoju, da v naslednjih 3 letih skušajo pospešeno pridobiti ustrezna čimvečja znanja in na ta način s trudom potrjevati resnost svojih kandidatur. Sposobnost doumevanja ekonomskih in družbenih pogojev, ki zadevajo Papirnico Vevče, je tisto, kar lahko trud ostalih delavcev oplemeniti ali pa ga razvrednoti. Zato bi morali biti kriteriji za izbiro prihodnjega vodilnega kadra naslednji:

— osebna prizadevnost pri delu

— stopnja prizadetosti za probleme delovne organizacije

— sposobnost permanentnega učenja in dopolnjevanja znanj

— privrženost samoupravljanju, ki se ne izraža samo v lepih frazah, ampak tudi v neposrednem odnosu do vseh delovnih tovarišev v tovarni ter popolna občutljivost za formiranje raznih oblik, grupacij ali drugih oblik protežiranja izven objektivnega obravnavanja delovnih rezultatov.

Osnova za kriterij glede znanja bi morale biti sedanje zahteve, zapisane v statutih; zahtevnost za vodjo kadrovske službe pa bi za prihodnje obdobje morali povečati. Menim, da bi z ozirom na razvoj dogodkov bil najprimernejši tisti, ki bi imel poleg ustreznih življenjskih izkušenj, ustreznih družbenopolitično-moralnih kvalitete tudi visoko šolo za organizacijo dela, če bi bila obseg in struktura dela taka, kot je doslej. Lahko pa se to področje dela deli v bodoče na kadrovske-spolni in organizacijski del. Menim pa, da to ni neobhodno oziroma da je to manj primerna rešitev.

Vprašanja kandidatov bi v prvi vrsti morala reševati celotna organizacija ZK, ki bi se morala na osnovi najavljenih kandidatur in ugotovljenih prizadevanj kandidatov posvetovati s sindikatom in z vsemi tistimi občinskimi forumi, ki sodelujejo v reeleksijskem postopku, najkasneje 2 leti pred reelekcijo pa bi morali te ljudi razvrstiti kot pomočnike ali namestnike.

Posebno vprašanje je glede vodij TOZD »Blagovni promet« in »Grafični papir«. Obema delovna doba še ne poteče, vendar po izjavah, ki sta jih dala meni, nima ta nič proti, da se tudi zanj predvidi bodoče namestnike s tem, da se jasno opredeli njun nadaljnji

Stabilizacijski ukrepi, kadrovanje, nagrajevanje

status in delo v tej delovni organizaciji z ozirom na to, da dejansko razpolagata z velikim osebnim znanjem in koristnimi življenjskimi izkušnjami.

Posebno vprašanje je tudi dočiten obseg in nalog izobraževalnega centra. Na tem področju se nakazuje z zakonom o usmerjenem izobraževanju veliko večji obseg del in nalog v izobraževalnem procesu znotraj DO in tudi navzven, zaradi česar bi morali že sedaj pristopiti h kompleksnejšemu obravnavanju vloge tega centra.

2. Pridobitev in usposobitev strokovnega kadra za bodoči razvoj

Ne glede na to, da je osnutek srednjeročnega programa šele v prvi fazi priprav, je vendarle dokaj jasno, da si bomo na Vevčah prizadevali pridobiti še en sodoben papirni stroj podobne kapacitete kot je V. PS, ki bo verjetno še sodobnejši. Prav tako obstajajo dokaj jasna stališča, da bo potrebno razvijati in pospeševati dejavnosti s področja dodelave, predelave, kemične ali druge obdelave, katerim podlaga je bolj ali manj neposredno papir. Prav tako je dokaj jasno, da so naše tržne pozicije takšne, da nas silijo v nadaljnji razvoj. Če zgornjo ugotovitev apliciramo na kadrovanje potrebnih strokovnih kadrov, potem so te potrebe zelo velike in če še upoštevamo normalen sklep, lahko rečemo, da bo potrebno bistveno razširiti program štipendiranja, pripravništva in se tudi lotiti pridobivanja nekaterih kadrov takoj brez odloga.

Ta čas je pomembno, da si ZK prizadeva in podpre ustvaritev strokovno dovolj močne konstrukcijske enote v vzdrževanju, ki naj bi omogočila čimprejšnjo tehnično-vzdrževalno osvojitve V. PS in omogočila lažje osvajanje vzdrževanja bodočega papirnega stroja.

3. Sistem vrednotenja dela v skladu z učinki dela

Na probleme vrednotenja dela je v naši delovni organizaciji toliko pogledov in stališč, kolikor je zaposlenih. Moto vseh razprav je nagrajevanje po učinku, o čemer pa ima vsak svojo predstavo. Reformo tega osnovnega vrednotenja dela bo treba izvesti in sicer tako, da se pripravijo pravilnik o razvidu del in nalog, v katerem bi morale biti ugotovljene strokovne zahtevnosti del in nalog in tudi vse okoliščine del in bi le ugotovitve lahko služile kot osnova za vrednotenje, opis tega dela pa bi morali izvršiti ustrezni strokovni vodje oz. poznavalci takih del. Poseben primer je vrednotenje učinkov v »Veti«, kjer so normativi dela prirešeni iz inozemstva in so očitno izdelani na osnovi študija dela. Bili so ovrednoteni ob začetku proizvodnje, razumljivo nekoliko bolj ohlapno, zato danes, ko je proizvodnja utečena, predstavljajo oviro za doseganje normalnih delovnih učinkov. Nekateri, oz. večina drugih normativov je postavljenih tako, da predstavljajo v bistvu akord, ki se ga izvaja brez kontrole in se manipulira z režijskim časom.

Tako iz TOZD »Blagovni promet«, »Tehnični papir«, »Veta« so prišle pobude, da bi se uvedla normirska služba, pri čemer pa me resno moti odnos do postavljanja normativov...

4. Samoupravni odnosi

ZK bi se morala več baviti z vprašanji samoupravnih odnosov, predvsem s potekom dela posameznih komisij ter tudi intervencij na delavskih svetih in zborih delavcev.

Organi samoupravljanja se sestajajo zato, da rešujejo tovarniške probleme objektivno in sklepajo v prepričanju, da so našli najbolj optimalno rešitev za korist TOZD in DO, zlasti njenega gospodarskega učinka.

Zal pa se pri nas malokrat dogaja, da se na posamezne člane

predhodno izvajajo pritiski, dezinformacije. Največ takih primerov se dogaja pri delu komisij, ki se bavijo s kadrovskimi zadevami...

PREDLOG ZA IZBOLJŠANJE GOSPODARSTVA — Strokovni svet TOZD »Blagovni promet« (izvlečki):

— Iz rednega programa prodaje je z ozirom na tržne razmere potrebno izločiti nedonosne oziroma manj donosne papirje in formirati proizvodnjo in prodajo najdonosnejših papirjev iz vseh papirnih strojev.

— Programskemu centru se mora pravočasno dostaviti mesečni plan prodaje in izvoza tako, da bo le-ta lahko uskladi program proizvodnje s planom nabave in vzdrževanja ter s tem preprečil dostikrat nepotrebne spremembe programa proizvodnje.

Nadalje je treba izboljšati medsebojno obveščanje od programa do odpreme. Posledica tega bo boljše koordiniranje dela med prizadetimi službami. Temu ustrezno je treba prilagoditi evidenca stanja dohodka in porabe surovin in važnejših reprodukcijskih materialov.

— Do konca leta se izvrši načrtovana reorganizacija blagovnih skladišč in odpreme službe.

Nenehno je treba skrbeti in nadzirati urejenost skladišč surovin in drugega reprodukcijskega materiala.

— Doseganje čimbolj ugodnih cen pri prodaji na tuja tržišča oz. prilagajanje naših cen cenam na svetovnem trgu.

— Proučiti je potrebno sedanjo organizacijo obratno-tehn. in izhodne kontrole in jo ustrezno prilagoditi potrebam proizvodnje in prodaje. Pri tem je potrebno opredeliti dela in naloge obratno tehnične izhodne kontrole ter razvojne službe s ciljem, da pravočasno odpravljamo napake v proizvodnji in s tem zmanjšanje reklamacij.

— Vodstvo TOZD naj poostri nadzor nad trošenjem sredstev za reprezentanco, ek. propagando in službenimi potovanji.

— Razširiti in izboljšati je potrebno nagrajevanje po delu s tem, da se v večji meri upoštevajo individualni delovni učinki. Da bi se to doseglo, je potrebno v okviru splošnih služb tako organizirati normirsko službo, da bo zagotovila v večji meri nagrajevanje po rezultatih dela.

VODJA CENTRA ZA PROGRAM IN ANALIZE — stabilizacijski ukrepi za leto 1979 (izvlečki):

V prvih štirih mesecih leta 1979 dosegamo nasproti planu sledeče rezultate, izražene v indeksih:

	Teh. papir	Graf. papir	Veta	Blag. promet
Blagovna proizvodnja	105,6	106,5	107,3	—
Prodaja	104,0	111,4	119,7	—
Realizacija	96,9	113,3	136,2	107,4
Zastoj (brez PRS)	88,9	77,1	143,8	—
Izmet	—	81,2	—	—
Dohodek za sklade	111,0	638,1	254,8	240,8

Kljub temu, da so rezultati zelo ugodni za prvo tretjino leta, se opažajo določene organizacijske in druge pomanjkljivosti, ki vplivajo na višino proizvodnje in ostanek za sklade. To so predvsem:

1. Nepravočasna preskrba surovin za premazne mešanice (kaolin, karbonati, pomožna sredstva).

2. Prenizka dobava celuloze listavcev in lesa.

Vzroki za te nepravilnosti so dvojne narave. V gotovih primerih zakrivi pomanjkanje netočna evidenca in nepravočasno signaliziranje nabavni službi, v drugih primerih pa enostavno pomanjkanje na tržišču.

Prve razloge bi se dalo odpraviti s povečanjem skladiščnih prostorov in določitvijo minimalnih zalog gotovih materialov, medtem ko za drugi razlog ne moremo imeti vpliva (razen intervencije preko uvoza).

POROČILO INVESTICIJSKE SLUŽBE — stabilizacijski ukrepi (izvlečki):

1. Dokončanje objektov v izgradnji

(kaolin, zaklonišče, kanalizacija in ureditev vhoda, pulper na V. PS)

Omenjene investicije so v fazi dokončanja in bodo po terminskih planih letos končane, razen kanalizacije, katero nadaljnjo izgradnjo smo prekinili, skladno z dogovori s Sosesko, SIS za komunalno dejavnost in KS Vevče ter Zadržor.

2. Nove investicije

Smernice plana za naslednje srednjeročno obdobje pa že nakazujejo smer našega nadaljnega razvoja, kot so:

povečanje energetske baze, II. faza izgradnje tapet, rekonstrukcija IV. PS itd. Bojim pa se, da bo med TOZD premalno dogovarjanja oziroma sporazumevanja tako kot določa samoupravni sporazum.

Odločiti se bomo morali za tiste donosne investicije, ki bodo z najmanjšimi vloženi sredstvi prinesle največ.

3. Problematika delovanja investicijske službe

Pomen dokončanja investicij v dogovorjenem roku, čim kvalitetnejše in z najmanjšimi sredstvi zahteva dobro organizacijo investicijske službe. Teamsko delo pri nekaterih projektih ni zaživel predvsem zaradi povečanega obsega del, ki ga kot člani teama morajo opravljati poleg svojega rednega dela. Zaradi tega velja razmišljati o novi organiziranosti znani pod imenom projektno-matirična organizacija, ki je v sorodnih organizacijah že precej razvita. Le-ta organizacija namreč točno opredeljuje delovna področja in odgovornosti članov investicijske grupe, ki dela na določenem projektu.

Ponovno želim poudariti tudi problem pomanjkanja kadrov iz področja gradbeništva in ki ob dejstvu, da večina investicij obsega 20—40 odstotkov gradbenih del, lahko predstavlja problem.

V več kot dveurni razpravi je sodelovalo večje število članov in gostov, ki so v tvorni razpravi skoraj v celoti ocenili predložene materiale kot izhodišča za nadaljnje delovanje strokovnih služb, samoupravnih organov in opredeljujejo nadaljnjo aktivnost družbenopolitičnih organizacij DO.

Naj navedem nekaj predlogov razpravljalcev:

— Kandidati za vodilna dela in naloge naj predložijo v ocenitev programe dela.

— V TOZD Grafični papir in TOZD Veta naj se čimprej potrdi ocenitev del in nalog individualnih poslovnih organov.

— Do letošnje jeseni je potreben dogovor o imenovanju nadomestnih strokovnjakov (na mesta pomočnikov) za vodilne delavce, ki bodo v kratkem odšli iz DO.

— Nadaljevati s pridobivanjem in usposabljanjem tudi ostalih delavcev.

— Organizirati krajše seminarje ob delu za delavce v proizvodnji.

— Učni program papirniške šole prilagoditi poznavanju današnje tehnologije izdelave papirja.

— Uvozna služba naj hitreje ukrepa pri uvozu nujno potrebnih rezervnih delov.

— V zvezi z rekonstrukcijo HC Fužine je bilo pojasnjeno, da je v teku izdelava projektov. Za realizacijo tako pomembne investicije pa se bomo odločili (60 milijonov din) na enem izmed prihodnjih referendumov, oziroma ko bodo zagotovljena potrebna finančna sredstva in potrebna dokumentacija — gradbena dovoljenja.

— Predlagano je bilo tudi, da zahtevnejše probleme s področja kadrovanja, nagrajevanja in izobraževanja obravnava DS TOZD.

— Vodji finančne službe je bila dana podpora za odpravljanje del in nalog.

— Ugotovljeno je bilo, da v nabavni službi ni zadostno usposobljenih tehničnih kadrov.

— Pričeti z organiziranjem službe za normiranje.

— Urediti problematiko nagrajevanja in medsebojnih odnosov v TOZD Veta (OOZK, IO sindikata TOZD in drugi).

— Mesečno izvajanje stabilizacijskih ukrepov v TOZD (SO, družbenopolitične organizacije).

— Služba nagrajevanja naj pregleda ocenitve del in nalog zaposlenih v HC Fužine glede na to, da je nočno delo — ponovno tudi pregledati norme.

To je le nekaj izvlečkov in pripomb razpravljalcev na skupnem sestanku OO ZK Papirnice Vevče.

SKLEPI

(predlogi)

s skupnega sestanka OOZK PAFIRNICE VEVCHE, ki jih je oblikovala komisija za sklepe na podlagi materialov, razprave na svoji seji 6. 7. 1979:

1. OOZK v celoti podpira delovanje v smislu materialov in razprave, ki obravnava stabilizacijsko obnašanje, ukrepe in nalaga vsem OOZK v TOZD, konferenci OOS, vsem vodilnim delavcem, da v svojih delovnih sredinah vsakodnevno upoštevajo v materialih zapisane strokovne ugotovitve in predloge.

2. V zvezi z razpravo o medsebojnih odnosih v TOZD »Veta« in problemih nagrajevanja v TOZD (pretirano preseganje norme) predlaga OOZK, da se o teh vprašanih razpravlja in sprejme ustrezne sklepe na skupnem sestanku OOZK TOZD in IO sindikalne organizacije TOZD. Sestanka se mora udeležiti tov. Stane Jalovec, tov. Jože Zajšek — predsednik konference OOZS in odgovorna strokovna služba.

3. V bodoče je potrebno redno mesečno kontrolirati izvajanje stabilizacijskih ukrepov po TOZD na DS, OOZK, OOZS, zborih delavcev.

4. OOZK predlaga, da se ocenitve del in nalog vodje TOZD »Veta« in vodje TOZD »Grafični papir« opravijo oz. potrdijo v najkrajšem času, za kar so neposredno odgovorne strokovne službe in samoupravni organi v TOZD.

5. V zvezi z menjavo — nadomestilom vodilnega kadra predlaga OOZK:

— animirati vse možne kandidate, naj se sami prijavijo kot kandidati za eno izmed teh mest in opraviti dogovore, kaj so kandidati pripravljeno storiti za doseg ustreznih znanj,

— po tem evidentiranju naj ZK opravi vse konzultacije — posvetovanja z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, kako naj bi se kandidati vključevali v bodoče delo.

6. Vključiti ustrezne strokovne službe v okviru oddelka za nagrajevanje za analizo dela in delovnih časov.

7. Soglasno je bila dana podpora za tov. Ivanko Levičnik, za opravljanje del in nalog vodje finančne službe.

JOM

Gibanje proizvodnje v mesecu juniju 1979

	Junij 1979		Indeks doseganja plana		
	ϕ 1. poll. 1979	Plan 1979 ϕ mes.	VI. 1979	ϕ 1. poll. 1979	
Klasični papirji ton	1.700	2.636	2.920	58,2	92,3
Premazni papirji ton	3.181	2.967	2.453	129,7	121,0
Papir skupaj:	4.882	5.603	5.373	87,1	104,3
Lesovina	325	291	333	97,6	87,4
Tapete rolje	220.467	186.680	150.000	147,0	124,5
El. energija Mwh	3.000	3.622	3.480	86,2	104,1

Stopnja izkoriščenosti PS in PRS

	Junij 1979	ϕ 1. poll. 1979	ϕ 1. 1978
II. PS	95,8	91,1	86,9
III. PS	26,7 (remont)	79,6	88,1
IV. PS	96,4	92,7	91,6
Skupaj:	72,9	87,8	88,9
V. PS	83,3	84,1	79,2
PRS	67,1	68,8	67,8
Izmet II.—IV. PS %	11,7	12,2	13,7
Izmet na PRS %	24,9	21,7	20,4
Izmet na V. PS %	21,6	18,3	27,6

Proizvodnja papirja je v mesecu juniju znatno zaostajala glede na plan in glede na preteklo obdobje. To zaostajanje je predvsem posledica 20-dnevnega remonta III. PS, proizvodnje papirjev nizkih gramskih tež na V. PS ter večjega izmeta.

Od klasičnih vrst papirjev smo v stari proizvodnji izdelali največ kulerjev ter tapetnih papirjev, na V. PS pa daleč največ premazanih papirjev nižjih gramskih tež. Izmet je bil v stari proizvodnji razmeroma nizek, na V. PS pa znatno višji kot preteklo mesece.

Proizvodnja tapet je bila še vedno v znamenju izredne konjunktore in je zato znatno presegala planske količine. Lesovine smo izdelali toliko, kot smo je rabili za nemoten potek proizvodnje srednjefinih papirjev na II. PS.

Novo v samoupravljanju

Vevče, julij 79 —
— 22. in 23. junija so bile v počastitev krajevnega praznika Vevče — Zg. Kašelj in 400-letnice ročno izdelanega papirja na Vevčah XXI. delavske letne športne igre papirničarjev Slovenije, katerih prireditelj je bila tokrat naša delovna organizacija. Reportaža o igrah je objavljena posebej; tu bi rada le poudarila, da je pripravljali odbor moral izpeljati dokaj zahtevno nalogo. Vodja odbora je bil naš športni referent **Srečo Andrič**, ki še posebej zasluži pohvalo in priznanje za prizadevno delo in dovolj dobro izpeljavo kompletnih iger, saj je razen nekaterih malenkostnih »kikov« šlo vse v redu. Tudi v situacijah, ko je ostal za določeno delo popolnoma sam, ni odnehal, ampak se je dobro znašel in to delo opravil z oceno **odlično**.

— 16. junija je komisija za kulturo pri konferenci OOOZ skupaj z OOOZS organizirala enodnevni ogled Plitvičkih jezer. Interesentov je bilo veliko, tako da sta bila dva avtobusa polna in splošna ocena navdušenih udeležencev je bila zelo dobra.

— 7. junija je bila v dvorani kulturnega doma Vevče prirediteljeva »NAŠI ZBORI«, na kateri so se nam predstavili: mladinski pevski zbor osnovne šole Sostro, mešani pevski zbor KUD-Vide Pregarc, moški pevski zbor Bizovic, mešani pevski zbor Pugal — Lipoglav, mešani pevski zbor Svoboda Zalog, oktet železniške tovarne postaje Moste, oktet Julon in tudi naš letos ustanovljeni mešani pevski zbor Vevče.

— 26. in 27. junija je konferenca COOZS preko Delavske univerze Boris Kidrič organizirala seminar za člane odborov samoupravne delavske kontrole.

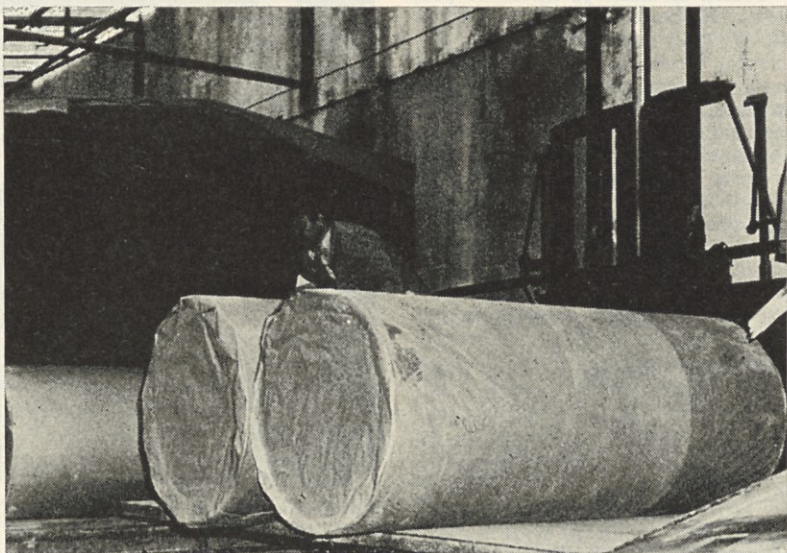
— Predlog strokovnega sveta (na pobudo TOZD) je, da naj se ponovno uvede služba za normiranje.

— Z ljubljansko banko potekajo pogovori, da bi nam odobrila koriščenje sredstev iz sklada za raziskave za uresničevanje elaborata za izdelavo lastnega karbonata, ki bi ga rabili namesto kaolina.

— V novi soseski Fužine namestavimo kupiti 20 do 25 stanovanj, istočasno pa smo prijaviteli potrebo po 8 etažnih stanovanjih.

— Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj Krško je nosilka lokalnega razvoja v občini Krško in želi ustanoviti svoj SOZD, zato ne bi bila več članica SOZD Slovenija papir. Za novo samoupravno organiziranost, za katero so že njihove strokovne službe izdelale analizo, imajo vso podporo v občini.

— **Delavski svet delovne organizacije** je na osnovi soglasne podditve zborov delavcev o pristopu k odkupu deleža avstrijske tovarne celuloze Obir v Reberci sprejel sklep, da skupaj s Tovarnim dokumentnega in kartnega papirja Radeče, Papirnico Količevo in Sladkogorsko tovarno papirja odkupimo 70 odstotkov ustanovne vloge podjetja v tujini.

Nakladalna rampa pri stari dodelavi papirja dobro služi svojemu namenu, zahteva pa še precej fizičnega napora pri delu (foto: C. Zupančič)

— **Komisija za inovacije** je na svoji 3. redni seji predlagala strokovne teame za predloge:

Miha Prusnik »Vgraditev električnih tipal na gladilnem stroju v premaznem oddelku«,

Zgajnar Jože »Preusmeritev papirnega traku«,

Hribar Zvone in Pešec Anton »Spremenjen postopek nanašanja sljude«,

Zapušek Andrej »Izboljšanje pogojev priprave satin belega«.

Izvršeni so bili tudi izračuni nagrad za predloge tehničnih izboljšav, ki so jih delavski sveti potrdili, tako, da so dobili izplačane nagrade:

Pečar Franc za »odpravo okvar na previjalcu papirja«,

Grabnar Franc za »Gretje letnega kopališča z odpadno vodo«, Miklič Ludvik za »Odpravo nenakomernega rezanja tapet«,

Pleško Franc za »Pritrditev nosilnih palic tapetnega traku v sušilnem kanalu, vgraditev zaporovih vilic na roll-avtomatu, predelan sistem zaviranja odvijalnege zvitka in pritrditev folije na zavijalnem stroju Desco«.

— **Komisija za usklajevanje planov** je razpravljala o osnutku smernic srednjeročnega plana razvoja za obdobje 1980—1985. Poudarili so, da je potrebno srednjeročni plan povezovati z dolgoročnim razvojem in zavzeti sklepe za izdelavo analize o finančnih sredstvih, o možnosti za združevanje sredstev pri investicijah, o možnosti nabave surovin, planu kadrov in izobraževanje in poročila o organiziranosti podjetja. Sprejet je bil tudi sklep, da gre predlog osnutka smernic v razpravo in potrditev na zboru delavcev, kjer se pričakuje tudi novih predlogov in napotkov. Razprava bo tekla do septembra 1979. Zaradi pomembnosti planiranja v TOZD bosta morala tudi TOZD »Veta« in TOZD »Družbeni standard« izvoliti svoje komisije za plan (sedaj jih namreč nimata).

Zaradi nemotenosti dela komisije za usklajevanje planov je bil podan predlog, da naj bi bili vsi predsedniki komisij za plan po temeljnih organizacijah člani centralne komisije.

— **Komisija za kadrovska vprašanja in izobraževanje** je potrdila razpisane štipendije preko Zavoda za zaposlovanje in še 7 štipendij za ESS ter dve štipendiji za 4-letno upravno-administrativno šolo.

Potrdila je tudi sprejem 43 dijakov na počitniško prakso in sicer iz papirne tehnične šole, iz gimnazije (za delo v proizvodnji po 14 dni), iz TSS kemijske, strojne in lesne smeri, iz šole za oblikovanje, iz ESS ter iz administrativne šole.

— **Komisija za usklajevanje vrednotenja dela in delitev dohodka in OD** je na svoji 5. redni seji obravnavala: predlog o prispevku enodnevnega zaslužka potresnemu območju v Črni gori, predlog ocenitve novouvedenih del in nalog stavbni klepar in krovec, predlog TOZD »Tehnični papir« za uvedbo pavšala za menjavo sušilnih klobučevin, predlog strokovne službe za usklajevanje nagrad učencem z učno pogodbo, učencem in študentom na praksi ter štipendistom naše DO, usklajene s sindikalnimi stališči 1979.

— **Delavski svet TOZD Tehnični papir** je sprejel sklep, da se razpišejo dela in naloge za vodjo proizvodnje, asistenta vodje proizvodnje v premaznem oddelku ter za vodjo konstrukcije; dela in naloge vodje premaznega oddelka pa se ukinejo.

Za sodelovanje z Inštitutom za celulozo in papir je potrebno soglasje delavskega sveta; inštitut pri svojem raziskovalnem programu oz. delu upošteva papirne industrije. Trenutno ima v programu nalogo, katere namen je, čognati, v kolikšnih količinah se da uporabiti bukovo celulozo v proizvodnji papirja. Za sodelovanje z inštitutom je DS pooblastil ing. Kogej in ing. Ulčakarja.

— **Delavski svet TOZD Blagovni promet** je na 3. redni seji sprejel pravilnik o oblikovanju in uporabi cen z nekaj popravki, sklep, da kadrovska služba — oddelek za nagrajevanje — nujno uredi nove normative za razkladalce in nakladalce na VRS ter med drugim tudi potrdil nova dva člana komisije za kadrovska vprašanja, ki so jih družbenopolitične organizacije predlagale; en član je namreč odpovedal sodelovanje v tej komisiji, drugi pa je sklenil delovno razmerje v TOZD Tehnični papir. V komisiji za kadrovska vprašanja so sedaj naslednji člani:

Sircelj Egidij — predsednik
Leben Ivan — namestnik
Jagodič Pavla — član
Kurent Leon — član
Devedžić Suljo — član

— **Delavski svet TOZD Grafični papir** je na predlog družbeno-

političnih organizacij potrdil novega člana komisije za plan, ker je en član odšel v pokoj in sicer je to Mežek Boris. Sprejel je tudi sklep, da mora kadrovska služba v roku enega meseca izdelati predlog pooblaščenega delavca za varnost v TOZD. Med drugim so tudi sklenili, da bodo strokovni sveti TOZD vedno prvi teden v mesecu, in delavski sveti TOZD tretji teden v mesecu.

— Osrednja točka dnevnega reda na četrti seji Republiškega odbora sindikata grafične in papirne industrije je bila planiranje v grafični in papirni industriji.

Na osnovi zakona o družbenem planiranju — osnutek o javni razpravi — bo potrebno v vseh TOZD sprejeti srednjeročne planne razvoja za obdobje 1981 do 1985. Nosilci javne razprave in sprejetja plana so delavci v TOZD.

Ugotovljeno je bilo, da so delavci v minulem obdobju bili odtuženi od planiranja v TOZD; zato je naloga sindikata, da spodbuja javno razpravo in poskrbi, da so delavci čimbolj seznanjeni s srednjeročnim planom. Pogoji za dobro samoupravno gospodarjenje je dobra priprava in planiranje v TOZD.

Načrt vsake TOZD je glavni dokument, na podlagi katerega delavci v združenem delu ob doseganju plana pridobivajo dohodek in sredstva za OD. Zelo pomembno je, da je načrt razvoja TOZD in DO dobro pripravljen, kajti samo v okviru tega je možen na-

pregledu zapisnika in sklepov prejšnje seje) je sledila najprej obravnava osnutka zakona o osnovni šoli. Delovne skupnosti posameznih osnovnih šol v občini so o tem že razpravljale in ga vsestransko podpirajo. Informirani smo bili, da bo Osnutek zakona o osnovni šoli objavljen v celoti tudi kot priloga v dnevnem časopisu. Oba zbora sta osnutek soglasno podprla.

Kot 2. točka je bila obravnavana analiza kadrovske situacije na področju osnovnega šolstva v občini. Zaskrbljujoč je podatek, da je izobrazbeni nivo pedagoških kadrov v osnovnih šolah v primerjavi s šolskim letom 1977/78 nazadoval. Od 304 pedagoških delavcev ima neustrezno izobrazbo 64 delavcev in to število narašča. Delegati zbora izvajalcev so dali nekaj kritičnih pripomb o nagrajevanju pedagoških kadrov in vrednotenju njihovega položaja v današnjih razmerah.

Sprejet je bil osnutek zakona o izobraževalnih skupnostih, ki na novo uvaja določbe o svobodni menjavi dela in planiranju izobraževanja. Delegati so obravnavali tudi predlog družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike na območju ljubljanskih občin in se zavzeli za njegovo uveljavitev v praksi.

Zbor izvajalcev je glasoval o osnutku samoupravnega sporazuma o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za vzgojo in izobraževanje pedagoških kadrov.

Ob vzdolžnem rezalnem stroju — Miro Curk pri napeljavi papirja (foto: C. Zupančič)

daljnji razvoj DO. Plani TOZD morajo biti medsebojno usklajeni, ravno tako tudi v okviru SOZD. Torej vse nove investicije so možne samo, če so sprejete v planu srednjeročnega razvoja TOZD.

Iz tega je razvidno, da je plan TOZD in DO zelo važen dokument za nadaljnji razvoj in ga bo potrebno dobro pripraviti ter o njem temeljito razpravljati.

Sindikati je kot nosilec javne razprave določen zagotoviti od strokovnih služb čimbolj preprosto a temeljito razlago.

— Poročilo delegata tov. Alič Dušana s 7. seje obeh zborov skupščine izobraževalne skupnosti Ljubljana Moste-Polje z dne 21. junija 1979:

Po uvodnih formalnostih (izvolutev verifikacijske komisije in

Bilo je nekaj razmišljanj o tem, kakšno šolo bi želeli imeti uporabniki, to je, kaj, v kolikšni meri in na kakšen način naj pridobivajo naši otroci znanje in koliko smo pripravljani za to tudi odvajati. Pedagoškemu kadru v osnovnih šolah samo povečujemo obveznosti in večamo obseg dela, ki pa ga ne znamo pravilno vrednotiti; zato pojavi, ki smo jih omenili v zgornjih točkah: beg pedagoških kadrov v druge dejavnosti, kjer so pogoji dela bolj širši, osebni dohodek višji ter manj kvaliteten izobraževalni proces. Zato je potrebno še tesnejše sodelovanje med izvajalci in uporabniki, če nečemo, da bo naše osnovno šolstvo še naprej stagniralo v svoji kvaliteti.

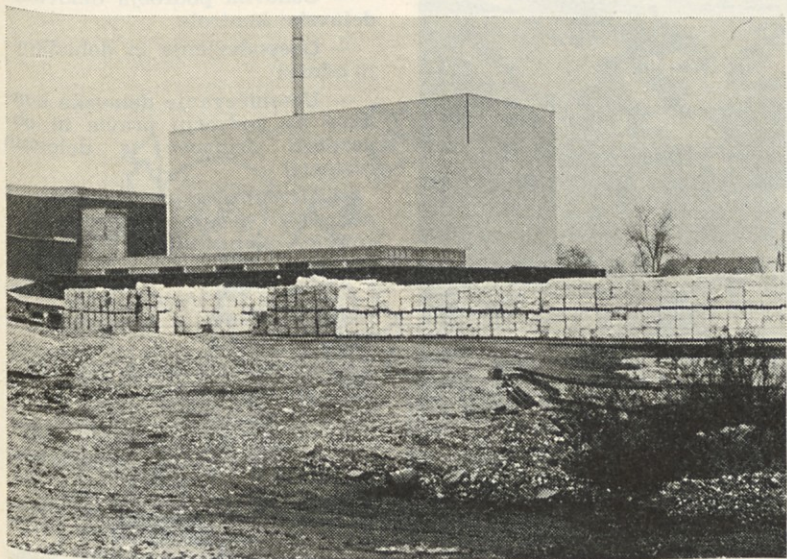
V. B.

SOZD tudi v BiH

Industrija papirja, celuloze in kemijskih vlaken v BiH se je združila v SOZD. Sestavlja jo šest delovnih organizacij. Proizvajalcem celuloze in papirja se bo pridružila tudi delovna organizacija Cazin.

Sedež nove sestavljene organizacije bo v Banja Luki, kjer so 11. junija letos svečano podpisali sporazum o zdruzevanju. Podpisniki so bili predsedniki delavskih svetov posameznih delovnih organizacij. Gre v glavnem za izboljšanje položaja te značajne veje industrije.

Po določilih sporazuma o zdruzevanju na nivoju SOZD UNICEP bo izhajal tudi skupni časopis, ki bo prinašal novosti iz samoupravnega in strokovnega delovanja združenja.

Se je nekaj prostora za razširitev na jugozahodni strani stavbe V. PS (foto: C. Zupančič)

Vsakomur se delovna doba enkrat izteče

Konec meseca junija in julija se je kar sedem delavcev poslovilo od svojih delovnih tovarišev in svojega delovnega mesta. Izpolnili so do konca svojo delovno dolžnost in dali skupnosti vse prispevke, ki jih človek v svoji mladosti in poznejših, zrelih letih lahko da. Vsakdo je na svojem delovnem mestu in opravljanju delovnih nalog toliko sodeloval, kolikor so mu dopuščale kvalifikacijske sposobnosti in volja do dela. To pa so napravili vsi zvesto, marljivo in z veliko pripadnostjo delovni organizaciji in kolektivu. Nič ni bilo narobe pri de-

lu in nič v medsebojnih odnosih. Ko človek takole ob slovesu premlava preteklost, spozna, da je v življenju veliki učitelj, ki marsikaj pove in daje smisel delu in dogajanju.

Odhod v pokoj je sicer lahko malce trpko dejstvo, obenem pa v dobro urejeni družbi priznanje, ki je vredno vsakega delavca, bodisi da se je ukvarjal s fizičnim ali umskim delom. Kaj drugega ne moremo, ko današnjim novim upokojujencem zaželeli vso srečo in obilo zdravja, zlasti pa, da bi se jim leta pokoja potegnila še daleč v mladostno in srečno starost.

Jožica Kramar je imela že prej nekaj službene dobe, preden je 13. 9. 1948 nastopila delo v Papirnici Vevče. Začela je pri izdelavi lesovine, pozneje pa je bila v oddelku ročne dodelave papirja kot zavijalka in voznica dvigala. Sodelavke in neposredni vodje se morejo o njej samo pohvalno izraziti. Sedaj, ko ji ne bo treba več paziti na uro, kdaj bo treba na delo, si bo pač prosto izbrala čas in v svoje osebno zadovoljstvo odhajala na vrt in v naravo iskat si zdravja in dobrega razpoloženja.

Alojzija Dremelj je začela delati na Vevčah 21. 3. 1949 kot delavka pri kolodrobih in kasneje kot vodja. No, kolodrobov že zdavnaj ni več. Odstranili so jih iz proizvodnega procesa in prešli na sodobnejše razpuščanje starega papirja. Tako je tudi tovarišica Dremeljeva prišla v oddelk ročne dodelave papirja in tu delala kot zavijalka. To delo je opravljala dobrih petnajst let, vse do upokojitve. Mnogo paketov zavitega papirja je šlo skozi njene roke. Površen račun kaže na 420 paketov dnevno, kar je v 15 letih približno 2 milijona ali 28.000 ton ročno preloženega in zavitega papirja. To pa je dejstvo, da je njen pokoj res zaslužen in težko pričakovano.

Marija Hribar je bila v tovarni od 18. 3. 1948. V začetku ji je bilo najbližje delo na vrtu in zelenicah po tovarni, kasneje pa se je usmerila v delo pri pripravi papirne snovi in nazadnje v oddelku ročne dodelave papirja. Tu je opravljala dela dovažalke in voznice mednadstropnega dvigala med strojno in ročno dodelavo papirja. Tudi njej želimo ob vstopu v pokoj vse dobro.

Anton Beličič je bil pred nastopom dela v Papirnici Vevče zaposlen pri podjetju »Belt« v Crnomlju. S 1. 7. 1960 pa je postal član kolektiva na Vevčah. Skozi celotno njegovo delovno dobo ga srečujemo v oddelku vzdrževanja. Njegov osnovni poklic je bil strojni mojster. V takšni stroki je opravljal naloge referenta v pripravi dela, referenta za dokumentacijo in za osnovna sredstva, nazadnje pa dolžnosti samostojnega referenta za strojništvo. O njem ne moremo govoriti samo kot o vestnem delavcu. Oblikoval se je

Tovarišica Anica Vidergar in tov. Ivan Poženel ob slovesu med svojimi ožjimi sodelavci

že v mladosti in bil zaveden Slovenec, udeleženec NOV. Predan svetovnemu nazoru in stroki je kaj lahko in dobro opravljal dela in bil eno s sodelavci in okoljem.

Franc Jeriha je bil 28. 8. 1946 razrešen službe v KNOJ in se na Vevčah zaposlil 23. 9. 1946. V začetku se je ukvarjal s celulozo, v glavnem z izdelavo CMC. Ko je tovarna prenehala s to proizvodnjo, je prevzel dolžnost vodje vzdrževanja transportnih poti in zelenic. Kot je sam v razgovorih često povedal, se je v tem svojstvu dobro počutil, se zanimal za delo in gospodarno ravnal z vsemi delovnimi sredstvi. Priti s komerkoli navzkriž je bilo zanj tuje. Ne bi pa bilo prav, če ne bi omenili, da je tudi zvest član planinskega društva Papirnice Vevče in aktiven planinec. Le redka gorska pot mu je ostala neznana. Zato ni čudno, če ga videvamo zdravega in klenega, za delo v društvu in privatno sposobnega, čeprav bo konec leta dopolnil že 60. leto starosti. Zaželimo mu zdravja in zadovoljstva.

Anici Vidergar smo segli v roko zadnje dni meseca julija letos. Prvič jo srečamo na Vevčah 2. 4. 1948. Z nekajkratno prekinitvijo zaradi materinstva je bila vseh skozi v Papirnici, večinoma v obratu družbene prehrane kot pro-

dajalka v bifeju, blagajničarka in nazadnje prevedena v obrat pralnice. Vedno dobre volje, prijazni in nasmejani so ji tudi ožji sodelavci ob odhodu v pokoj zaželeli vse dobro.

Ivan Poženel je bil udeleženec NOV. Pred Vevčami je bil zaposlen v gostišču na Vrhniki. Z več letaji iz gostinske stroke in tečajem za poslovodje gostinskih obratov je sprejel delo v obratu družbene prehrane na Vevčah, kjer ga prvič srečamo 15. 7. 1964 v svojstvu vodje obrata, kar je opravljal vse do upokojitve. Njegovo usmerjeno in trezno delo je ob razmišljanju in dobremu vedenju držalo bivšo menzo oz. sedanjí obrat družbene prehrane, kljub velikim zunanjim težavam, vedno na dostojni višini. Če je že prišlo do negotovanja pri prehrani, vzroki nikdar niso bili subjektivnega značaja. Nabavne možnosti so bile dostikrat zelo skromne. V času njegovega upravljanja obrata so bili prostori večkrat predelani, ker je vedno stremel za vsakovrstnimi izboljšavami, vse v smislu boljših pogojev delavcev. Seveda so bile tudi te možnosti dostikrat omejene. Ob razmeroma dobri skrbi za prehrano delavcev in za druge gostinske usluge gre precej zaslug ravno tovarišu Poženelu.

Njemu in vsem novim upokojujencem želimo s tega mesta še enkrat vse dobro v pokoju.

Direktor DO Papirnice Vevče je sprejel nove upokojujence na kratek razgovor, kjer so še zadnji dan skupaj obujali spomine na minulo delo

O dohodku in obvezah iz njega

V naši družbi opažamo stalni razvoj prav tako pa tudi v naših temeljnih organizacijah združenega dela. Nujno je, da neprenehoma razvijamo in dograjujemo ekonomske in samoupravne odnose s predpostavko še hitrejšega materialnega razvoja. S tem v zvezi je prav, da dvigamo zavest delavskega razreda oz. delovnih ljudi, kar pa je v najtesnejši zvezi s seznanjanjem bistva dela na vseh področjih.

Dohodkovni odnosi predstavljajo osnovo življenja in nadaljnega razvoja vsake temeljne organizacije. Zato se pri samoupravnem odločanju največkrat slišijo izrazi ekonomske narave. Pogosto pa se dogaja, da mnogi izmed samoupravljalcev ne vedo npr. kaj je to čisti dohodek, porabljena sredstva, skupni dohodek itd.

Zaradi kvalitetnega odločanja in hitrejšega razvoja ni dobro, da te pojme poznajo samo v ožjem krogu strokovnih ljudi. Obvladati jih morajo tudi vsi oni, ki prispevajo k nastajanju dohodka. To pa so vsi delovni ljudje. Oni bi res morali vedeti za srž pomenov in osnovnih pojmov.

V tej in naslednjih številkah bomo skušali na enostaven način, kolikor se da, obrazložiti vsaj osnovne pojme, s katerimi se srečujemo pri poročilih, planu, analizah, ali pa jih slišimo na sestankih, sejah in zborih.

Vrnimo se na našo nalogo in pogledimo kaj je **skupni dohodek**. Ze sam pojem skupnega dohodka nam precej pove. Temeljna organizacija ga ustvarja z izmenjavo dobrin (proizvodov) ali uslug. Največ seveda od tiste dejavnosti, za katero je registrirana (papir, tapete, lesovina itd.). To so običajno gotovi proizvodi, polproizvodi, razne usluge, prodaja materiala, izredni dohodki in podobno. Z drugimi besedami je to realizacija proizvodnje in uslug, neke temeljne organizacije v določenem obdobju.

Naši zakonski predpisi smatrajo za skupni dohodek samo tisti dohodek, ki je plačan. To se pravi, da ni dovolj, če določen proizvod samo fakturiramo (izpostavimo račun), ampak moramo zanj dobiti protivrednost. Ta način formiranja skupnega dohodka ima vrsto prednosti, temeljna

prednost pa je pri tem, da so špekulacije izključene. O skupnem dohodku se da še marsikaj povedati, vendar pa je kot osnovni pojem to dovolj.

Porabljena sredstva je prav pogosta beseda, ki jo slišimo na različnih forumih. Najkrajše povedano so to materialni stroški TOZD, ki sestojijo iz direktnih in režijskih. Materialni stroški tvorijo vrednost vseh materialov in uslug, ki smo jih porabili za določeno realizirano in neplačano vrednost gotovih proizvodov in uslug. Torej to so vse vrednosti, ki smo jih nabavili od drugod in ki smo jih morali porabiti, da bi izdelali nov proizvod ali uslugo.

Če TOZD posluje uspešno in ko od skupnega dohodka odzamemo porabljena sredstva, dobimo **dohodek**. Dohodek predstavlja pravzaprav vrednost dela delovnih ljudi v TOZD. To je tako imenovano živo delo, medtem ko so porabljena sredstva že vloženo delo v neki predmet, izdelek oz. uslugo. Dohodek je torej novoustanvarjena vrednost. Ko se porabljeni material in prevzete usluge poravnajo, ostane TOZD dohodek, s katerim samostojno razpolaga. To je torej vrednost, ki so jo ustvarili delovni ljudje in plačali v določenem obdobju. Ustvarjeni dohodek lahko delovni ljudje razporedijo. Sama razdelitev dohodka predstavlja širok pojem. Razdelitev dohodka pogledimo z vidika obvez iz **dohodka in čistega dohodka**.

Sam dohodek je družbena kategorija. Ko ga TOZD ustvarja, je dolžna del tega dohodka izdajati družbi. To so tako imenovane zakonske obveze, ki jih plačujejo vsi, ki dohodek ustvarjajo. Na drugi strani pa se TOZD tudi sama lahko odloči za obveze. Tedaj govorimo o dogovorjenih obvezah.

Ene in druge morajo delovni ljudje kontrolirati. Zakonske preko svojih delegatov, dogovorjene pa ob nastajanju. Čim manjše so, tem večji je čisti dohodek. Če torej odbijemo od dohodka obveze, nam ostane **čisti dohodek**, s katerim v celoti razpolaga TOZD. Sem spada skupna poraba in različni fond. S sigurnostjo pa lahko trdimo, da velikost čistega dohodka v vsaki DO vpliva na nivo samoupravljanja in obratno.

Še en seminar pred dopusti

Vevče, julij — Konferenca OOOZ je preko delavske univerze Boris Kidrič organizirala seminar za člane samoupravne delavske kontrole. Seminar je bil v sejni

sobi 26. in 27. junija po tri ure in se ga je udeležila dobra polovica članov vseh odborov SDK.

Seminarsko gradivo je obsegalo naslednja področja:

Tak je bil pogled na Vevče iz zraka pred petimi leti. Še brez toplotarne in V. PS

— Samoupravna delavska kontrola v smislu Ustave, Zakona o združenem delu ter Zakona o organu delavske kontrole

— Členi ZZZD kjer je opredeljena samoupravna delavska kontrola

— SDK kot integralni del uresničevanja samoupravljanja

— Oblike izvajanja in uresničevanja SDK

— Način volitev in odpoklica članov organa delavske kontrole

— Medsebojne pristojnosti večjih organov delavske kontrole v asociacijah združenega dela

— Osnovna področja delovanja delavske kontrole

— Gospodarjenje in dohodkovni odnosi

— Uresničevanje delavske kontrole na področju pravic in obveznosti delavcev iz delovnih razmerij

— Uresničevanje nadzora s področja drugih samoupravnih pravic, obveznosti in interesov delavcev

— Vloga in naloge DPO, predvsem sindikata v uveljavljanju SDK

— Metode in način delovanja SDK po organu delavske kontrole

— Pravilnik o uresničevanju, organiziranju in delu samoupravne delavske kontrole

— Program dela odbora samoupravne delavske kontrole TOZD

— Plan izvajanja samoupravne delavske kontrole v TOZD.

Trideset let »našega« vrtca

Minila so tri polna desetletja, odkar je na Vevčah organizirano otroško varstvo. Ta jubilej, ki sovpada z letom otroka in je lepo naključje, ki je nam samo v čast, smo v juliju proslavili skupaj z delovno skupnostjo vzgojno-varstvenega zavoda in gojenci vsi krajanje ter starši vrtčevih otrok.

Pred tridesetimi leti, točno leta 1949, je Papirnica Vevče preuredila stavbo, ki še danes služi istemu namenu, v DOM IGRE IN DELA za otroke tovarniških delavcev. Takrat je bil to izključno tovarniški vrtec in starši so za svoje otroke — 27 jih je ob ustanovitvi bilo sprejetih — plačevali le simboličen prispevek. Vse račune vrtca je poravnala papirnica. Po treh letih, ko je DID prišel na samostojno upravljanje, se je prispevek staršev povečal, s tem pa je število otrok papirniških delavcev v vrtcu upadlo in zato so bili v ustanovo sprejeti vsi otroci s tega območja. Po petih letih je število otrok naraslo na 70, ko pa je DID slavil deseto obletnico obstoja, so bili prostori primerno zasedeni s sto otroci. V času med 10. in 20. obletnico je bil v vevškem vrtcu čas stiskanja in gneče, saj je v stavbi, ki je primerna za 100 otrok, bilo nazadnje nič manj kot 250 otrok.

Papirnica Vevče je prispevala tudi polovico sredstev za nakup stanovanja v bloku na Vevčah, s katerim je vrtec pridobil pet prostorov, namenjenih varstvu malčkov in šolskih otrok. Danes spada v upravljanje VVZ Vevče tudi vrtec na Rjavi cesti v Polju in že šesto leto vrtec Molnik v Zadvoru, ki sta bila zgrajena iz samoprispevka. Tudi matična stavba in kuhinja sta bili adaptirani iz sredstev samoprispevka.

V tridesetih letih je število otrok v vrtcu naraslo od 27 na 753 (44 dojenčkov, 569 malčkov in 140 šoloobveznih otrok), površina prostorov od 300 na 2500 m² in število zaposlenih od 5 na 84. V vseh letih so bili zajeti v ustanovo otroci od dveh do štirinajstih let, od lanskega leta adalje pa so v jaslični enoti ob Rjavi cesti tudi dojenčki.

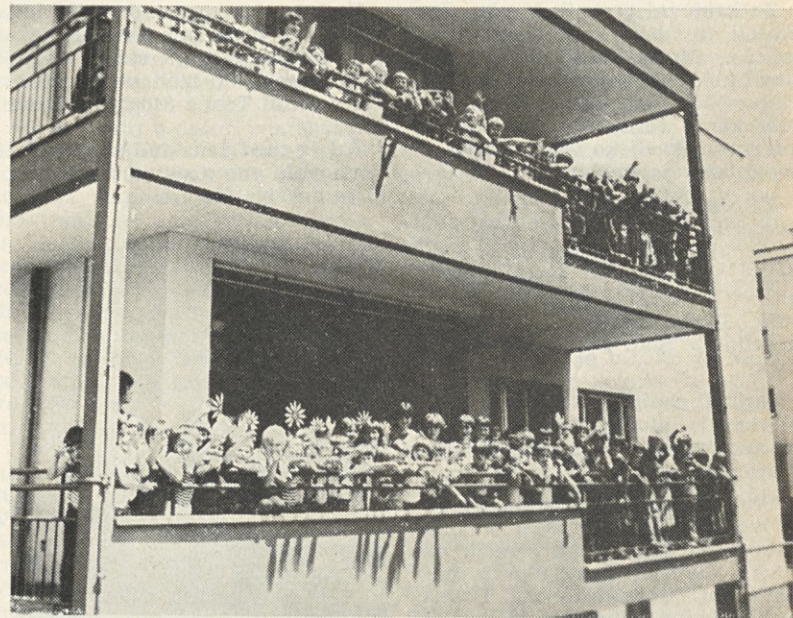
Zavod ima že od vsega začetka skupine šoloobveznih otrok, ki so v varstvu, imajo urejeno prehrano, pod strokovnim vodstvom učiteljic se pripravljajo na pouk. Poleg tega so vključeni v različnih interesnih skupinah, kir jim tudi pomaga pri boljšem obvladanju učne snovi in uspeh teh učencev je razveseljiv.

Prav gotovo je posebnost vevškega vrtca tudi večerni oddelek, ki je bil odprt pred šestnajstimi leti in je plod tesnega sodelovanja zavoda in tovarne. Vodstvo vrtca je prislunilo potrebam delovne organizacije, tovarna pa je celovni čas delavk v popoldanski izmeni prilagodila času zavoda in sicer od 13. do 20. ure. Tako so mamice, ki imajo dvoizmensko delo, tudi takrat, ko so popoldne v službi, lahko brez skrbi, saj so njihovi malčki v dobrih rokah. Stroške tega popoldanskega oddelka je v začetku krila papirnica, z leti pa je prešel v financiranje SIS za otroško varstvo, tako kot so financirani ostali oddelki. Sedaj vključuje tudi otroke

zdravstvenih delavk, otroke mater, ki so zaposlene v trgovini in na RTV.

Še eno posebnost ima vevški vrtec: poleg rednega dela je prevzel pred nekaj leti v krajevnih skupnostih, kjer so njegove enote, še Malo šolo in 80-urni program s petletnimi otroci, ki niso v varstvu. Pred sedmimi leti pa so delavci vrtca segli še na Janče in Prežganje ter zajeli otroke iz Trebeljevega, Besnice in Javora v »potujoči vrtec«. Kolektiv VVZ je čutil potrebo, da bi otroke iz hribovitih predelov kar se da izenačili s tistimi v dolini tako pri družbeni vzgoji kot v pripravah na šolo, saj so otroci iz teh vasi tega prepotrebni. Tako kljub temu, da so z delom preobremenjeni, enkrat tedensko kombi, v katerem so vzgojiteljica, malica in igrače, pobira otroke po besniški dolini in v prežganjski šoli imajo potem »vrtec«. Vzgojiteljico plačuje za to delo SIS za otroško varstvo, vse ostalo pa je izredno dobra volja kolektiva VVZ in v devetih letih jim je ni zmanjkalo.

Vsa leta, tudi potem, ko vrtec ni bil več samo papirniški, je papirnica do njega čutila pripadnost in nikoli ni odrekla raznih brezplačnih popravil in vzdrževanja stavbe ter raznih drugih nalog, kot nam je z navdušenjem zatrjevala tovarišica Milica Jurčeva, ki je upravnica vrtca skoraj od samega začetka — od leta 1951. Njeno delo tridesetih let in z njim delo celotnega kolektiva, se ne da izmeriti, zakaj sreče, ljubezni, topline in skrbi, skratka vse to, česar so naši otroci v vseh teh letih pri njih deležni, ni izmerljivo. Trudijo se, da bi to, kar starši od njih pričakujemo, izpolnili in

Veseli na balkonih stavbe VVZ

z vso vnemo in žarom ves čas opravljajo svoje poslanstvo; uvajajo nove metode bolj sproščene oblike dela v manjših interesnih skupinah, trudijo se, da bi naši otroci čimbolj neovirano doživljali čas, z domišljijo razvijali svoje sposobnosti in v skrbnem varstvu pridobivali izkušnje za življenje. Zavedajo se, da je igra za otroka delo in, da če se bolj zavzeto igrajo, bolj bodo kasneje v življenju zavzeto delali. Vse kar je delovna skupnost vrtca v teh letih dosegla, je plod njihove zavzetosti in predanosti poklicu. Nenehno utrjevanje delovne discipline, skrb za strokovni napredek in osvajanje novih, sodobnih pedagoških prijemov, so sadovi delavskega samoupravljanja v delovni skupnosti vrtca. Tovarišica Milica pa je še poudarila, da vsega tega ne bi mogli doseči brez vzglednega razumevanja in pomoči Papirnice Vevče - Zg. Kašelj, Polje in Zadvor, družbenopolitičnih organizacij, občinske skupščine Moste-Polje, SIS občine in mesta ter razumevanja staršev.

Vrtec sodeluje na terenu v vseh akcijah tako za papirnico kot za krajevne skupnosti; in raznih proslavah so prav nastopi vrtčevih otrok najbolj prisrčni.

Posebnost vevškega vrtca je tudi vedno vzorno urejeno igrišče, ki ga urejajo s pomočjo tovarne in krajevne skupnosti. Skupna akcija je trenutno tudi ureditev parka oz. gozdička v športnem parku Slavija. Vrtčevi

otroci imajo skupaj z vzgojiteljicami prost vstop v letno kopališče Vevče, kjer imajo organizirane tudi plavalne tečaje. Vsekakor pa imajo otroci tega vrtca prednost pred mnogimi drugimi v možnosti porabe papirja, saj jim leta res ni mačehovsko odmerjen; po mnenju tovarišice bo iz vrst njihovih otrok izšlo veliko dobrih risarjev.

Letos tečejo tudi priprave za pridobitev nove enote v Kašlju in s tem bo vevški vrtec dosegel tudi zadnjo stopnjo razvoja. V tej novi enoti bo prostora za 60 otrok, s čimer bo vsaj omiljen — ne pa popolnoma rešen — pereč problem varstva v Kašlju. Sicer pa so v letošnjem letu najbolj pereče probleme varstva rešili, okoli 110 otrok pa žal ni bilo sprejetih. Vzgojiteljice imajo v svojih skupinah po 30 odstotkov otrok nad normativom, kar je tudi dovoljeno, če pa se pojavi zelo pereč problem, dobi tudi še dodatno kak malček zavetje v zavodu.

Titove misli, ki pravi, da je naša produktivnost odvisna od tistih, ki odraščajo, so tudi naše misli; otrokom je treba posvetiti vse večjo skrb, mlademu rodu je treba zagotoviti še hitrejši napredek, omogočiti še večji polet. Želimo, da bi naši otroci preživeli brezskrbno otroštvo ob polnem upoštevanju njihovih pravic. Vse to jim je v organiziranem varstvu na Vevčah zagotovljeno, saj tu skrbijo za njihovo dobro in znajo naše zaupanje tudi opravičiti.

Vida Bartol

Razstava intarzij

V predprostoru Kulturnega doma razstavlja svoja ljubiteljska dela - intarzije — tovariš Andrej Prah. Razstavljalčev osnovni poklic je mizar. S tem, da je po nesreči postal delovni invalid, je svojo nadarjenost in marljivost usmeril v posebno zvrst amaterske dejavnosti, izdelavo intarzij. Te dni predstavlja obiskovalcem 19 svojih del z različnimi motivi mest, gradov, kmečkega življenja, ki se jih velja ogledati in morda katero od njih obesiti tudi v svojem stanovanju.

Kaj je intarzija, morda še ni vsakomur znano, zato majhna informacija. Beseda izhaja iz italijanščine — intarsio — in pomeni vložno delo ali okrasni vložek v lesu ali kovini, narejen iz drugobarvnega lesa, tudi iz biserne matice ali slonove kosti. Prvič se taka zvrst umetnosti pojavlja že okoli leta 1500 pred našim štejetjem v Egiptu. V 15. stoletju je prišla v Evropo preko Italije in Francije v naše kraje. Kot neke vrste mozaik je krasila razne dele pohištva kot npr. stole, omare, skrinje pa tudi stene, strope, plošče miz in glasbene instrumente. Danes najdemo v tem stilu razne skatle, seveda pa največ »slik«,

ki krasijo stene stanovanj in drugih prostorov

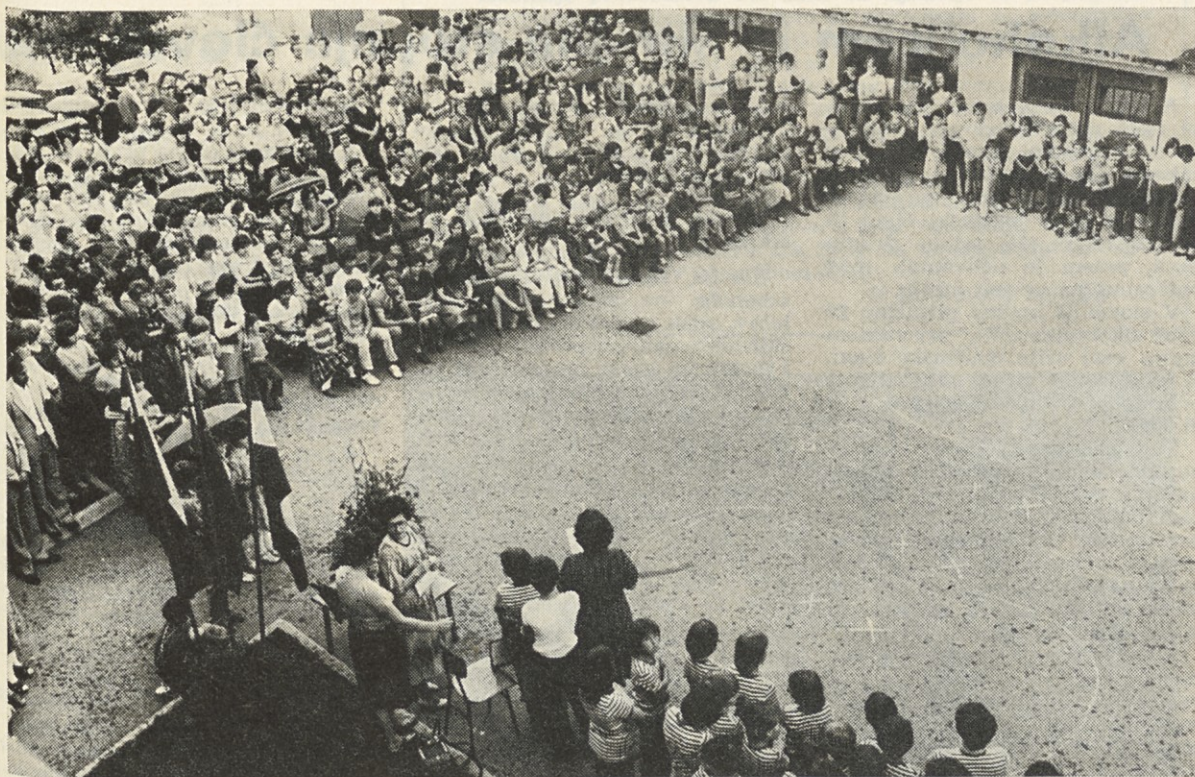
Umetnik po predlogi vstavlja izrezan raznobarvni les in ga lepi na osnovno površino. Razen linearnih vzorcev in arabesk v preteklosti so sedaj bolj v rabi izdelki, ki predstavljajo zgradbe, mesta, pokrajine, kakor tudi razni predmeti, glasbeni instrumenti, knjige in kompozicije figur.

Kakor pri vsaki umetnosti, nastopa tudi tukaj dokažnja mera natančnosti zlasti pa domiselnosti, ki dajeta izdelku njegovo vrednost.

TUDI V ANGLIJI CENE PAPIRJA VIŠJE

Cene časopisnega papirja so tudi v Angliji povišali za 8,5 odstotka. Tako velja sedaj tona 45 g časopisnega tiskovnega papirja 276,5 funta, 48,8 g pa 255 funtov.

S tem so izenačili cene z evropskimi severnimi državami, ki so dosegle ta nivo 1. januarja 1979. Pričakujejo, da bodo tudi kanadski proizvajalci papirja šli isto pot.

S prijetnimi nastopi so najmlajši pokazali staršem in gostom, kaj znajo

»Stara garda« spet uspešna

Za krajevni praznik Vevče - Zg. Kašelj je Občinska gasilska zveza Lj. Moste-Polje organizirala dne 24. 6. 1979 na nogometnem igrišču v Vevčah gasilsko tekmovanje, ki je veljalo istočasno tudi kot kvalifikacijsko tekmovanje za republiško prvenstvo.

Letošnjega tekmovanja se je udeležilo 18 desetini, od tega dve moški desetini skupine A prostovoljci, kjer so prvo mesto dosegli gasilci Sostro I s 782,2 doseženih točk. Drugo mesto je pripadalo desetini iz Slap s 728,5 doseženih točk.

Najbolj zanimivo tekmovanje je bilo med industrijskimi gasilskimi društvi skupine A, kjer je tekmovalo 5 desetini.

Proti pričakovanju je stara garda vevških gasilcev, kjer je bila povprečna starost dosti večja od drugih desetini, dosegla prvo mesto s 796,5 doseženih točk. Druga je bila ekipa Saturnusa II s 771,1 doseženih točk, tretja pa je bila desetina Kolinske tovarne s 768,0 doseženih točk, četrta je bila ekipa Saturnusa III, peta pa ekipa Saturnusa I.

Med prostovoljci B skupine so bili zmagovalci ekipa Sostro III z 884,0 točke, za njimi pa so bili Sostro II, Zg. Kašelj, Zadobrova, Zalag, Šmartno in Dolsko.

V skupini B med industrijskimi gasilskimi društvi z nekoliko lažjim programom pa sta nastopili ekipi Teola in Izolirke. Zmagovalec je bil Teol z 846,2 doseženih točk.

Zal je med ženskimi skupinami tekmovala samo ekipa iz Sostra, ki je dosegla 608,0 točk.

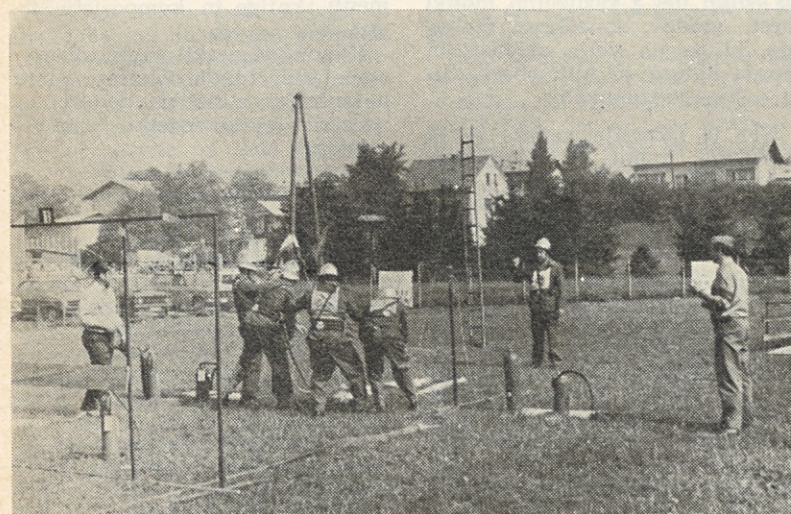
Pri taktični vaji z ovirami

Prvo mesto je dosegla tekmovalna desetina IGD Vevče

Raport predsedniku ocenjevalne komisije. Raportira vodja desetine Leon Kurent

Pri taktični vaji s sedmimi gasilci

Ženska desetina iz Sostra

Tekmovanje je potekalo izredno hitro ter natančno, tako da pritožb na rezultate tokrat ni bilo. Izredno pa moramo pohvaliti predvsem vevško desetino gasilcev, ki kljub starosti še vedno uspešno nastopa na vseh tekmovanjih, ki jih organizira ObGZ ali papirna industrija. Letošnji program je bil spremenjen, ker je sprememba predpisala Republiška gasilska zveza in je program zahtevnejši kot pretekla leta. Tekmovali so v taktični vaji, z uporabo motorne brizgalne, odvzemom vode in ovirami. Druga disciplina

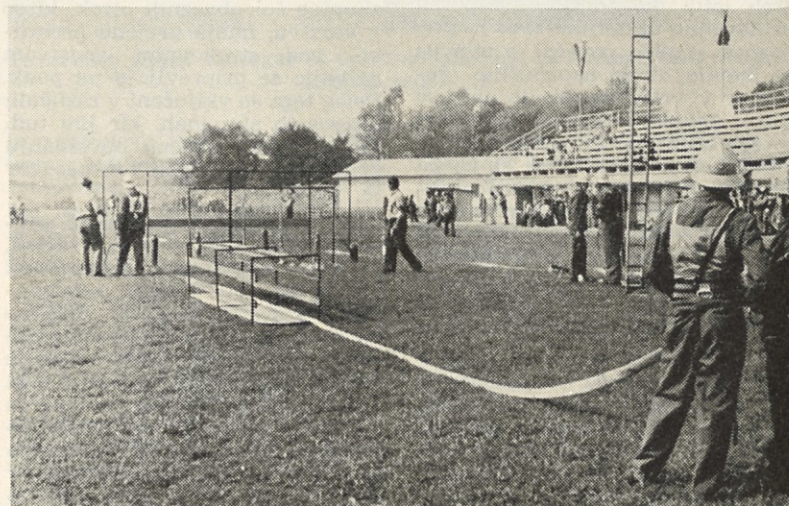
pa je bila tudi precej naporna, saj je vsebovala štafetni tek z ovirami na 350 m dolgi progi. Naši gasilci so izredno natančno, praktično brez napak, izvedli obe disciplini, le dosežen čas pa pove, da be treba predvsem na kondiciji tekmovalcev in na hitrosti še popraviti.

V jeseni nas čaka republiško gasilsko tekmovanje papirne industrije, ki bo tokrat organizirano v Krškem ob priliki 400-letnice obstoja industrijskega gasilskega društva Krško. Domenili smo se, da bomo do tekmovanja, ki bo 22. 9. 1979 praktično cel mesec posvetili pripravam in skušali dokazati, da

lansko prvo mesto naše ekipe ni bil slučaj, ampak da se take uvrstitve dosegajo le z marljivim delom, treningi ter fizični pripravljenosti celotne desetine nastopajočih gasilcev. Seveda bomo rabili za tako pripravljenost tudi več razumevanja od strani vodstva TOZD kjer so tekmovalci zaposleni, ker brez vseh nastopajočih treninga ni mogoče uspešno izvesti.

Vevškim gasilcem torej vsa pohvala z željo, da se tudi do jesenskega tekmovanja tako marljivo pripravljajo, kot so se pripravljali za letošnje občinsko tekmovanje.

V. J.

Del tekmovalne vaje

Alkoholizem je skrajna stopnja človekove

Alkoholizem je v razvitem svetu tretja glavna bolezen človeštva (za boleznimi srca in ožilja ter rakom). Če pa upoštevamo, da z vsakim alkoholikom propadajo poprečno trije družinski člani in je prizadetih še toliko drugih ljudi, potem je nedvomno med boleznimi na prvem mestu.

V Sloveniji imamo približno 80 tisoč alkoholikov. Ker pri vsakem trpijo vsaj trije družinski člani, je v Sloveniji zaradi alkoholizma prizadetih približno 300.000 ljudi.

Tudi ekonomska škoda je velika, nad 10 odstotkov nacionalnega dohodka požre alkoholizem (izostanki z dela, boleznine, invalidnine in obratne nezgode, stroški zdravljenja itd.). Škoda, ki jo utrpijo svojci, predvsem še otroci alkoholikov, se sploh ne da materialno izraziti.

Alkoholiki so v treznem stanju zaradi občutkov krivde brez pravega jaza (ko pa so pijani so seveda korajžni), zato se v naša samoupravljalna dogajanja ne morejo vključevati kot tvorni subjekti — vsakdo z njimi lahko manipulira.

Alkoholik skuša svoje ravnanje opravičiti. Sprva se brani tako, da pitje sploh zanika oziroma zatrjuje, da lahko neha, kadar hoče. Potem skuša dokazati, da pije manj, kot mu očitajo in da je to povsem normalna stvar, saj pijejo vsi in vsepovsod. Ko alkoholik že ne more več prikriti svojega alkoholizma, prične iskati vzroke zanj. Te vzroke vedno najde in jih obvezno projicira izven sebe: krivi so žena, tašča, služba, usoda, politika itd. Če ga potem okolje stisne v precep, mu naenkrat postane jasno, da lahko (nekaj časa) zdrži brez pijače in potem s temi kratkimi obdobji treznosti poskuša zbrisati vsa druga daljša (in za družinsko okolje uničujoča) obdobja, ko je pil.

Bistvo alkoholizma ni v pitju alkoholnih pijač (čeprav brez alkohola seveda ni alkoholizma), temveč v spremenjeni osebnosti, ki je za okolje, zaradi alkoholičnega obnašanja (sebičnost, površnost, prepirljivost, zanemarjenost, agresivnost itd.) težavna tako v

vinjenem kakor v treznem stanju. Temeljni vzrok za deformacijo alkoholikove osebnosti pa je odvisnost od alkohola.

V čem je bistvo odvisnosti od alkohola?

Človek, ki je (že) odvisen od alkohola, ne zmore vsakdanjih težav, stisk, napetosti in življenjskih obremenitev prebiti brez alkohola. Ob vsaki obremenilni situaciji gre pit, ne samo ob neuspehu, jezi, razočaranju, prepiru, temveč tudi ob uspehu, veselju, pohvali itd.

Postopoma postane alkoholik tako zasvojen, da ne more več ne misliti, ne delati in ne živeti brez alkohola. To pomeni, da se zjutraj kar ne more zmigati in mu misli ne stečejo, dokler ne popije toliko, kolikor potrebuje.

Temeljna značilnost alkoholizma je stopnjevanje alkoholne odvisnosti in pojevanje življenjskih interesov, ki se v končni fazi alkoholizma zreducirajo na željo: biti omamljen. Tako pride alkoholik v situacijo, ko je njegova zadnja misel večera in prva misel jutra namenjena alkoholu. Uničil je družino, izgubil prijatelje, zapravlil zaupanje in sedaj lahko le še životari kot razčlovečeno in z alkoholom prepojeno bitje. Ta zadnja faza alkoholizma je pravzaprav skrajna stopnja človekove odtujitve.

Alkoholizem je dolgotrajna bolezen, ki traja pet, deset, dvajset in več let. Gre skozi dve fazi:

1. Faza uničevanja družine

Zaradi močnega alkoholičnega obnašanja in spremljajočih zdrah se žena počuti opeharjeno za vsa svoja lepa pričakovanja. Ko spozna, da je sploh nima rad, da ni zmožen pravnih čustev, da ljubi samo alkohol, njo pa v vsakem pogledu izkorišča, se počuti osramočena in ponižana. Alkoholik zasluži čedalje manj in zapravlja čedalje več. Svoje družinske in delovne obveznosti zanemarja. Ženi ne more biti več v oporo in otrokom že dolgo ni več za zgled. Vsako zaupanje zaigra. Družini grozi razpad.

V končni fazi (če alkoholik ne kapitulira in se ne začne zdraviti z družino vred) pa pride do razveze in reorganizacije enega dela družine. Alkoholik pa ženi običajno ne da miru, temveč jo nageljuje celo na delovnem mestu. To stanje traja, dokler ga ne pobera odrešilna smrt. Poprečna življenjska doba alkoholikov je okoli 52 let.

2. Faza alkoholikovega osebnega in družbenega propadanja

Ko je alkoholik uničil družino, izgubil prijatelje, zapravlil službo, je po naših izkušnjah nepopravljivo odtujen, saj nima nikogar več, ki bi mu s srcem stal ob strani na dolgotrajni in zahtevni poti zdravljenja in resocializacije. Životari po beznicah in čaka na neizbežen konec.

Kdo je torej alkoholik?

Alkoholik je vsak, ki je zaradi pogostnega in pretiranega pitja alkohola postal od alkohola odvisen in ima zaradi tega nevspešnosti v družini in v službi, javljajo pa se tudi zdravstvene okvare. Če za koga to še ni alkoholizem, naj počaka še kakšno leto, pa se bo alkoholna bolezen zanesljivo pokazala v »vsaj svoji krasoti«. Na kratko: alkoholizem je vsakršno uživanje alkohola, ki ustvarja probleme.

Alkoholizem med mladimi

Za mladega alkoholika štejemo tistega, ki še ni dopolnil trideset let. Ker je alkoholizem med odraslimi čedalje več, ga »mora« biti mnogo tudi med mladimi. V naravi same alkoholne bolezni je, da poskrbi vedno sproti za nove generacije alkoholikov. Alkoholik nasploh nerad pije sam, temveč poskuša med pivce spraviti tudi svoje znanke in prijatelje. Tako alkoholični starši uvajajo otroke v alkoholizem s ponujanjem alkohola otrokom in s svojim »dobrim zgledom«.

Skoraj pri vsakem alkoholiku, ki ga obravnavamo, ugotovimo, da se je njegov alkoholizem začel

Bil sem v brigadi

V juniju sem se udeležil republiške mladinske delovne akcije »Brkini 79«. Brigadirsko naselje stoji v vasi Tatre, kakih 15 kilometrov oddaljeno od Kozine na zahodu in ravno toliko od Ilirske Bistrice na vzhodu.

Naša brigada narodnega heroja Sergeja Mašere zbrana na pobudo občinske konference ZSMS Ljubljana Center je štela 57 brigadirjev. Na delovni akciji Brkini 79 v I. izmeni pa je sodelovala še MDB Ilija Badovinac iz Laškega.

Ker smo bili letošnja I. izmena na akciji, smo se že prvi dan lotili urejanja naselja. Drugi dan pa je bila svečana otvoritev akcije. Tretji dan, v ponedeljek, smo prvič prijeli za lopate in krampe na trasi. MDB Ilija Badovinac je ko-

pala jarek ob cesti in opravljala druga dela na cestišču, mi MDB Sergeja Mašere pa smo delali na gradnji vodovoda iz Ilirske Bistrice do Tatr.

Pa še nekaj o dežurstvu. Brigado smo razdelili v tri čete, ki so se izmenjavale vsak dan v dežurstvu za pripravo malice in pripravljane ter pospravljanje orodja. Za dežurstvo v naselju sta se izmenjavali brigadi oz. brigadne čete, tako da je bila vsak drug dan dežurna ena naša četa v naselju. Dežurstvo v naselju traja 24 ur. Dežurna četa nima izhoda iz naselja, lupi krompir in pomiva posodo ter je odgovorna za red in čistočo v naselju.

Zanimiv pa je tudi dnevni urnik. Vstajali smo ob 4,30 in imeli jutranjo telovadbo na prostem. Vsako jutro nas je budila ista pesem in melodija iz brigadirskega radia. Sledilo je dviganje zastave, vsakodnevna brigadirska svečanost in odhod na zajtrk. Po zajtrku smo pospravljali spalnice in pripravljali orodje ter malico za traso. Z avtobusom smo se ob 5,30 odpeljali na delovišče in ob 6,00 pričeli z delom. Ob 9,00 malica, ter od 9,30 do 12,30 zopet delo na delovišču. Vsi veseli, da je še en delovni dan za nami smo se pojoč vračali v naselje. Popoldne pa smo izkoristili za razne športne aktivnosti in obiskovanje tečajev ter predavanj. Večkrat smo imeli športna srečanja z vojaki ter okoliškimi športnimi klubi. Imeli smo tudi organizirana predavanja iz prve pomoči, cestno prometnih predpisov, radioamaterstva in politične šole Edvard Kardelj. Do-

volili so nam tudi prost izhod iz naselja do 16,00. Sobote in nedelje smo izkoristili za obrambni dan ter več izletov med drugim tudi na morje. Ob 19,00 zvečer je bilo na vrsti spuščanje zastave. Dvigali in spuščali so zastavo le brigadirji, ki so se tisti dan posebno izkazali. Po spuščanju zastave večerja in po večerji brigadirski večeri, ki so bili najzanimivejši del dneva. Poleg proste zabave smo si ogledali več filmov, gledaliških, koncertnih in drugih predstav. Posebno zanimiv brigadirski večer je bil, ko je MDB Ilija Badovinac pripravila brigadirsko poroko. Mladi par je moral prenesti vse, kar so si hudo-mušni brigadirji izmislili. Med drugim so ju vozili v samokolnici polni vode. Ob 22,00 smo hodili spat. Vsakodnevni urnik je urejalo dnevno povelje komandanta akcije in so nam ga prebrali ob spuščanju zastave za en dan naprej.

Navada je, da si vsaka brigada postavi spomenik v naselju. Tudi mi smo zgradili brigadirsko spominsko skulpturo in jo poimenovali v Butn-skalo. Nanjo smo narisali tarčo, da je vsakdo videl, kje lahko preizkusi trdoto svoje glave. Na našo Butn-skalo smo se tudi vsi podpisali in s tem ovekovečili naše sodelovanje na akciji.

Seveda je pravi in največji spomenik naših žuljev le vodovod, ki bo rešil pereč problem pomanjkanja vode brkinskim prebivalcem in bo, kot smo obljubili, dograjen že letos jeseni.

Marjan Penca — štipendist

Samokolnica cross

Trda brkinska tla so se dobro upirala našim lopatom

odtujitve

že v mladosti. Vdajanje alkoholni omami onemogoča normalno zorenje mladega človeka, ki si zaradi tega ne pridobi dovolj znanja in izkušenj za življenje. Dobro se počuti le za gostilniškim omizjem.

Kaže, da gredo slabi uspehi, zavlačevanje študija in osipi na visokih šolah v znatni meri na rovaš začetnega ali pa razvitega alkoholizma med študenti. Alkoholiki — intelektualci povedo, da so se na alkohol navadili v študentskih letih in da so zato dolgo študirali. S popivanjem so zapravili veliko časa. Zaradi enkratne pijanosti zgubi človek dva dni ali pa v tem času zanesljivo ni sposoben za zbrano intelektualno delo. Resen študij pa je zelo zahtevno delo, ki terja treznega, spočitnega in ustrezno motiviranega človeka.

Zdravljenje in preprečevanje alkoholizma.

Alkoholik začne razmišljati, da bi se morda zdravil in prevzgojil šele, ko zaradi svojega alkoholičnega obnašanja pride v ožjem in širšem okolju v takšno zagato, da nima drugega izhoda kot zdravljenje. Seveda pa je od razmišljanja o zdravljenju do rehabilitacije zelo dolga pot. Da bi nekdanji alkoholik zbral dovolj moči za polno in vsestransko rehabilitacijo, mora zdravo živeti: trdo delo, intenzivna jutranja telovadba, planinarjenje, opustitev kajenja itd.

Poglejmo nekaj spoznanj v zvezi s preprečevanjem alkoholizma:

1. Vsak alkoholik je bil najprej družaben, zmeren pivec.
2. Vsakdo med nami lahko postane alkoholik, razen abstinentov
3. Znanstvenega dokaza o korigirnosti alkohola ni nobenega, medtem ko imamo v SR Sloveniji najmanj 80.000 dokazov (tj. alkoholikov), da alkoholik razkrajajo posameznika, družino, družbo.
4. Ne vemo še, kakšno je »pitje po pameti«, ki bi vsakega pivca zanesljivo obvarovalo pred alkoholom.

Iz informacij zavoda SRS za zdravstveno varstvo

Sveti za informiranje

Komisije predsedstva CK ZKS za agitacijo in propagando o informiranju v združenem delu se zavzemajo za ustanovitev »Svetov za informiranje« v OZD. Sveti naj bi postali osrednji in učinkoviti samoupravni organi za informiranje.

Sestavljeni morajo biti iz delegatov delavskega sveta, delegacij, vodstev družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih delovnih skupin oz. posameznih sestavnih delov OZD. Sveti naj bi vodili politiko informiranja v OZD. Ustava, kongresni dokumenti in zakon o združenem delu nalagajo skrb za ustrezno informiranje delovnih ljudi prav ZK, sindikatom in ZSM, ki pa se v praksi vse premalo ukvarjajo s temi vprašanji. Tako ugotavlja komisija predsedstva CK ZKS za propagando in agitacijo v informiranju v združenem delu.

Iz informacij RS ZSS

Folklorna skupina KUD »Zarja« iz Železne Kaple je prikazala nekaj originalnih plesov

Tudi najmlajši Korošci že znajo lepo in prijetno zaplesati

Papir in karton v Franciji

Podobno kot v drugih industrijskih deželah izkazujejo tudi v Franciji, v primerjavi s prejšnjimi leti, daleč večjo porabo papirja in kartona. V razmeroma kratkem časovnem razdobju med leti 1960 do 1977 je zaznati poročitev porabe od 2,624.000 ton na 5,598.000 ton. Poraba na glavo prebivalca se je dvignila od 57,8 kilograma na 105,4 kilograma letno in tako v primerjavi z drugimi deželami dosegla 15. mesto. Tudi izvoz je šel v občutno ekspanzijo. Leta 1977 so v tujini prodali skoraj 800.000 ton papirja in kartona ali 100.000 ton več kot leto poprej. Glavni odjemalci so bili Zvezna republika Nemčija, dalje Belgija in drugi. Glavni delež so zavzeli grafični papirji, nekaj manj pa ovojni in kartoni. Francija tako že 20 let uspeva usmerjati svoja prizadevanja na področje papirne industrije in trgovine in krepi gospodarski položaj dežele.

Jože Pogačnik

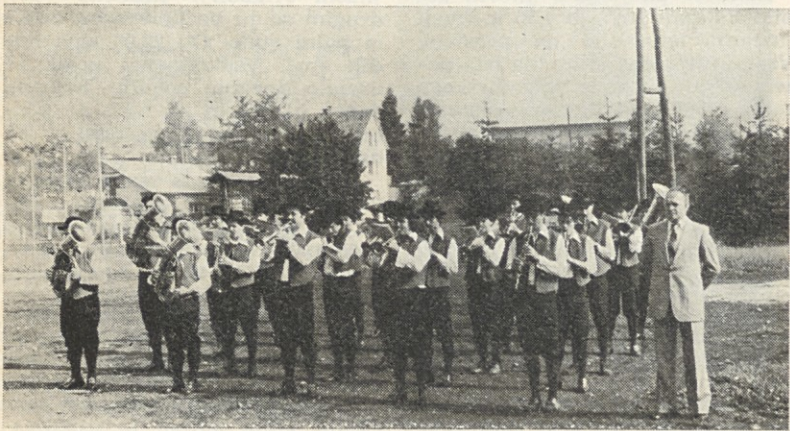

Brez besed...

24. junij obeležuje začetek strojne izdelave papirja na Vevčah pred 136 leti

Stalni spremljevalec športnih iger na Vevčah je tudi Papirniški pihalni orkester

Strelec, šahisti, odbojkarji ... v mimohodu

Gostje čakajo na mimohod nastopajočih papirničarjev

»Mali nogometaši« Vevč

Uspele so XXI. športne igre

Organizacija združenega dela Papirnica Vevče je bila v dneh 22. in 23. junija 1979 gostiteljica športnikov — papirničarjev SRS. Ta velika in za papirničarje pomembna športna manifestacija zbere vsako leto mlade papirniške delavce, ki se pomerijo med seboj v raznih športnih disciplinah in ki hočejo dokazati, da poleg rednega dela ob strojih in drugih delovskih zmorejo še kaj več. Zaradi tradicionalnosti, pospeševanja rekreacije in športnega duha velja to manifestacijo obdržati tudi v bodoče. Žal pa bistveni motiv zblíževanja papirničarjev in izmenjava mnenj upada. Vzrok temu je mogoče tudi časovna stiska, ko je treba v dveh dneh priti do zaključnih športnih rezultatov.

Oba športna dneva sta bila nastopajočim vremensko zelo naklonjena. Že zgodaj zjutraj so prihajali mladi papirničarji iz vseh krajev, kjer stojijo slovenske papirnice. Letos so jih Vevčani pričakali posebno slovesno, saj so v istih dneh praznovali tudi krajanji ob svojem krajevnem prazniku. Vevče so bile praznično okrašene in gostoljubne.

Po kratkih informacijah in stisku rok, ko so se spet videli stari znanci, so se športniki zbrali v vevškem športnem parku, kjer je bila slovesna otvoritev iger. Ob mimohodu ekip jim je igral Papirniški pihalni orkester, s tribune pa so jih pozdravljali gostje, predstavniki republiških sindikatov, SOZD Slovenija papir, Krajevne skupnosti Vevče - Zg. Kašelj kot tovariši: Milan Deisinger, Franc Zupančič, Franc Sotlar, Lado Kocjančič, Jože Zajšek in drugi. Državna himna je uvedla prisotne v slovesnost dogodka, potem pa so sodelujoče pozdravili tovariši Milan Deisinger v imenu republiškega sindikata, tovariš Jože Zajšek v imenu domačega sindikata — gostitelja in tovariš Franc Sotlar v imenu Krajevne skupnosti. Ta je dejal:

»Tovarišice, tovariši! Tekmovalke, tekmovalci! Dragi gostje! Dovolite mi, da vas v imenu skupščine KS Vevče - Zg. Kašelj, pokroviteljice XXI. športnih iger papirničarjev Slovenije prav lepo in pristrčno pozdravim ter vam zaželim predvsem dobro počutje v našem revolucionarnem, proletarskem in partizanskem kraju, da vam zaželim obilo borbene sreče v tekmovalstvu in težke zagnanosti v boju za čim boljše mesta v tekmovalstvu ter prave tovarniške odnose za ves čas tekmovalstva. S tem se vključujemo tudi mi v proslavljanje 60-letnice KP in sindikatov ter našega krajevnega praznika.

Zdi se mi prav, da se igre med delavci prirejajo vsakoletno po določenem vrstnem redu, vsako leto drugje, pri drugi organizaciji združenega dela, v drugi KS, mestu oz. kraju. Prav posebno pa sem zadovoljen, ko se XXI. igre papirničarjev prirejajo pri nas, v proletarskih in revolucionarnih Vevčah, kjer je bila pred enaindvajsetimi leti dana pobuda za te igre, kjer je šport tradicija in star skoraj toliko kolikor je tudi naša papirnica. V našem kraju so se že leta 1869 pojavila prva tekmovalna društva, tega leta se tudi v Ljubljani na velikem taboru v Vižmarjih pojavijo naši delovni ljudje v rdečih sokolskih srajcah kot predstavniki slovenskega telovadnega društva. Kmalu po tem so organizirana v Polju in na Vevčah telovadna društva Sokol in Orel. Dobrih dvajset let za tem pa se na Vevčah pojavi že tudi prva nogometna žoga. In če povzamem besede nekdanjega direktorja Papirnice Vevče, velikega zasluga za izgradnjo našega športnega parka, Albina Vengusta, ki pravi, da športu v Vevčah sodi veliko priznanje ob misli, da komaj dobrih 100 let poznamo moderen športni duh in moderne športne igre, potem imam tudi jaz prav, če vam rečem, da se XXI. športne igre izvajajo v zbirki slovenske-

ga športa in telesne kulture, katere naš delavec, naš vaščan nikoli zanemarjal, vedno jo je gojil v tolikšni meri, kolikor ga je to telesno krepilo in tudi duhovno navdihovalo za delo in boj za delavske pravice in revolucionarno stremeljenja v preteklosti in sedanjosti.

V vseh teh naporih pa je vodstvo tovarne — prej, zlasti pa v povojnem obdobju tisti činitelj, ki je tem dejavniku telesne moči in duha sodobnega proizvajalca prida dal prvorazredni pomen, ki ga danes lahko vidimo na vsakem koraku naše KS v objektih in razgibanem športno-rekreativnem življenju, pa tudi v vrhunskem športu, saj je iz naših vrst zrasel Janež, naš bivši vrhunski telovadec, Hokejski klub Slavija, ki se je več let borila med najboljšimi v Jugoslaviji, nadalje naši plavalci, ki so se merili na državnih prvenstvih in drugih pomembnih tekmovanjih v Sloveniji in izven nje, nato strelci ter druge vrste športniki: nogometaši, tenisači, motoristi, kolesarji, kegljači, balinarji in tako naprej.

V vsem tem pa je bila naša papirnica tista materialna baza, ki je nudila to široko športno razgibanost in dejavnost v naši KS, krajevna skupnost pa tisti faktor, ki je papirniškemu delavcu, občanu nudil vso moralno pomoč in prizadevnost v delu na športnem polju za izpolnjevanje gesla — zdrav duh v zdravem telesu.

Naj živi naša Papirnica in njeno vodstvo!

Naj žive vsakoletne papirniške igre!

Vsem še enkrat želja za obilo uspehov in osebnega razvedrila, hkrati pa proglasim XXI. papirniške igre za odprte.

Po zaključku začetne slovesnosti so se športniki razšli po igriščih, ki so bila dobro pripravljena. Žal so se tekme v streljanju in namiznem tenisu odvijale izven kraja, ker za namizni tenis nimamo primerne prostora, novo

XXI. športne igre papirničarjev SRS je otvoril Vevčan, generalmajor Franc Sotlar

V imenu sindikata — prireditelj je tekmovalce in goste pozdravil predsednik tov. Jože Zajšek

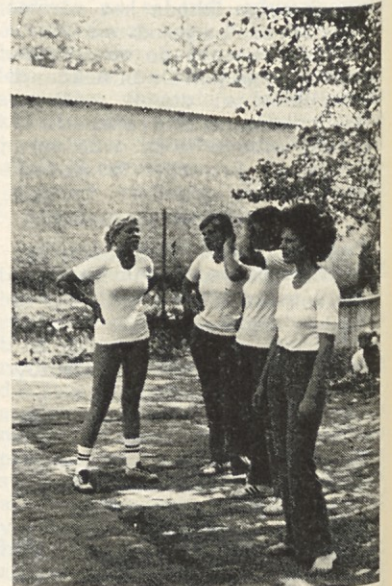
Pred častno tribuno

Odbojkarji Vevč so zasedli 4. mesto

Start je dobro uspel

Odbojkarice Papirografike pred nastopom

delavcev - paparničarjev SRS

strelišče ob nogometnem igrišču pa tudi še ni nared.

Po vseh igriščih so se odvijale borbene igre in tudi prijateljsko razpoloženje je vladalo, razen malo vroče krvi pri nogometu, kjer se ravno domači igralci niso pokazali v preveč svetli luči.

Drugi dan popoldne je bilo v prostorih letnega kopališča prijateljsko srečanje vseh sodelujočih gostov. Ob veselih zvokih ansambla »Amores« so se razgibani športniki še enkrat razgibali, ter tudi drugih prijateljev papirničarjev je bilo videti precej na plešišču. Vmes so razglasili rezultate športnega tekmovanja in podelili priznanja v obliki medalj, pokalov in plaket. Kot je vsako leto navada, prejme najzornejši kolektiv tudi plaketo. Tokrat so to zaslužili športniki papirnice iz Radeč.

Doseženi so bili naslednji rezultati:

ŠAH — ekipno

1. Količevo	17
2. Krško	14,5
3. Sladkogorska	13
4. Vevče	12
5. KTL	11,5
6. Radeče	7

MALI NOGOMET — končna lestvica

Finalna skupina:

1. KTL	6:0	5
2. Krško	5:2	4
3. Vevče	3:4	4
4. Papirografika	3:11	0

Tolažilna skupina:

5. Sladkogorska	8:3	6
6. Radeče	9:9	4
7. Aero Medvode	5:8	2
8. Količevo	2:14	0

NAMIZNI TENIS

Ženske — ekipno

1. KTL	2	2	0	4
2. SOZD	2	1	1	2
3. Sladkogorska	2	0	2	0

Moški — ekipno

1. Krško	6	6	0	12
2. KTL	6	5	1	10
3. Vevče	6	4	2	8
4. Sladkogorska	6	3	3	6
5. Količevo	6	2	4	4
6. Aero Medvode	6	1	5	2
7. SOZD	6	0	6	0

PLAVANJE

Moški

50 m prosto — moški do 25 let

1. Hribar Matjaž (Vevče)	0,27.1
2. Turk Igor (Krško)	0,27.2
3. Zafran Franc (Krško)	0,28.3

50 m prosto — moški od 25—35 let

1. Čargo Franc (Krško)	0,28.2
2. Šajher Zmago (Vevče)	0,30.0
3. Cvetkovič Marjan (Aero)	0,30.5
4. Potočnik Niko (Vevče)	0,30.5

50 m prosto — moški nad 35 let

1. Anžič Bogi (Vevče)	0,33.1
2. Bonča Slavko (KTL)	0,36.1
3. Bricelj Milan (KTL)	0,38.1

50 m prsno — moški do 25 let

1. Hribar Matjaž (Vevče)	0,34.8
2. Kocjančič Sašo (Vevče)	0,36.2
3. Babič Milan (Krško)	0,40.0

50 m prsno — moški od 25—35 let

1. Čargo Franc (Krško)	0,36.8
2. Potočnik Niko (Vevče)	0,37.0
2. Robida Marko (Aero)	0,37.0
3. Gane Danilo (Krško)	0,38.5

50 m prsno — moški nad 35 let

1. Lampič Bogdan (Količevo)	0,42.0
2. Lorbek Bojan (Vevče)	0,44.0
3. Sever Vladimir (Papirografika)	0,44.1

Ženske

50 m prosto — ženske do 30 let

1. Lipovec Irena (Vevče)	0,43.2
2. Peterlin Danica (KTL)	0,47.2
3. Prodan Andreja (KTL)	1,12.5

50 m prosto — ženske nad 30 let

1. Brelih Rada (SOZD)	0,42.2
2. Lorbek Vanja (Vevče)	0,50.5

50 m prsno — ženske do 30 let

1. Peternel Danica (KTL)	0,56.2
2. Lipovec Irena (Vevče)	0,59.2
3. Prodan Andreja (KTL)	1,12.5

50 m prsno — ženske nad 30 let

1. Brelih Rada (SOZD)	0,53.0
2. Lorbek Vanja (Vevče)	1,02.0
3. Brdar Alojzija (Vevče)	1,07.9

ŠTAFETA 4 × 50 m prosto — moški

1. mesto KRŠKO 1,53.0 (Turk Igor, Zafran Franc, Barbič Milan, Čargo Franc)
2. mesto VEVCHE 1,56.3 (Razdevšek Bojan, Klešnik Andrej, Potočnik Rafko, Hribar Matjaž)
3. mesto KTL 2,26.0 (Tancig Borut, Bricelj Milan, Bonča Slavko, Rozman Andrej)

EKIPNA UVRSTITEV — moški

1. mesto Vevče	11 točk
2. mesto Krško	22 točk
3. mesto KTL	34 točk

(ostale ekipe nimajo razvrstitve v moški konkurenci)

EKIPNA UVRSTITEV — ženske

1. mesto Vevče	7 točk
----------------	--------

(ostale ekipe nimajo razvrstitve v ženski konkurenci)

STRELJANJE

Moški — ekipno

1. Sladkogorska	834
2. Kartonažna	737
3. Radeče	725
4. Vevče	718
5. Količevo	687

Ženske — ekipno

1. Radeče	453
2. Sladkogorska	425
3. Vevče	263

KEGLJANJE

Moški — ekipno

1. Krško	2425
2. Vevče	2339
3. KTL	2306
4. Aero Medvode	2294
5. Radeče	2255
6. Količevo	2196
7. Sladkogorska	2094
8. Papirografika	1787

Finale posamezniki:

1. Markelj (Vevče)	877
2. Brdnik (Aero)	856
3. Špiler (Krško)	854
4. Goljar (Vevče)	833
5. Prijatelj (Krško)	826
6. Kelnarič (KTL)	811
7. Markl (Krško)	795
8. Založnik (KTL)	759

Ženske — ekipno:

1. Radeče	491
2. KTL	355
3. Papirografika	288

Finale posameznice:

1. Kačur Tatjana (Radeče)	371
2. Povše Fanika (Radeče)	316
3. Kržan Irena (Radeče)	308
4. Vinkovič Vera (KTL)	298

ODBOJKA

Moški — končna lestvica:

1. Sladkogorska	4	4	0	8
2. Krško	4	3	1	6
3. Količevo	4	2	2	4
4. Vevče	4	1	3	2
5. KTL	4	0	4	0

Ženske — končna lestvica:

1. Sladkogorska	5	5	0	10
2. Radeče	5	4	1	8
3. KTL	5	3	2	6
4. Papirografika	5	2	3	4
5. Krško	5	1	4	2
6. Količevo	5	0	5	0

Del športnikov na zbornem mestu pred tekmovanjem

Odbojkarice s Sladkega vrha so ostale nepremagane

V borbi za žogo na mreži med Vevčami in Količevem

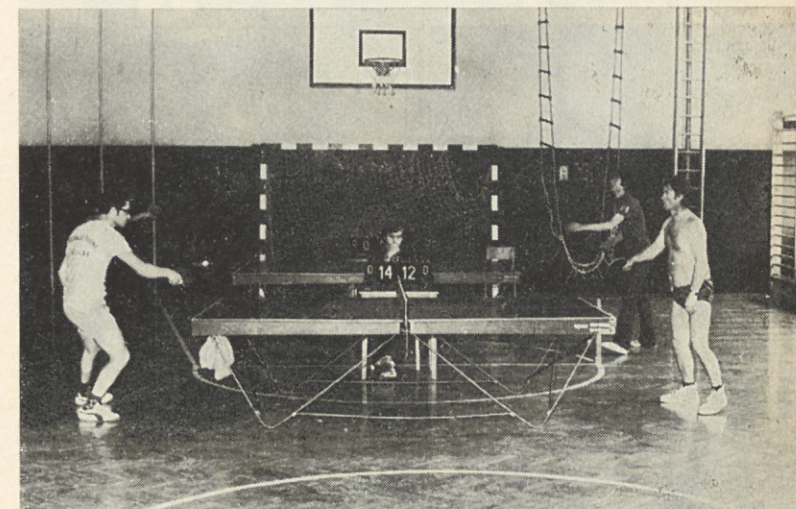
Nogometaši medvoškega kolektiva se niso dali

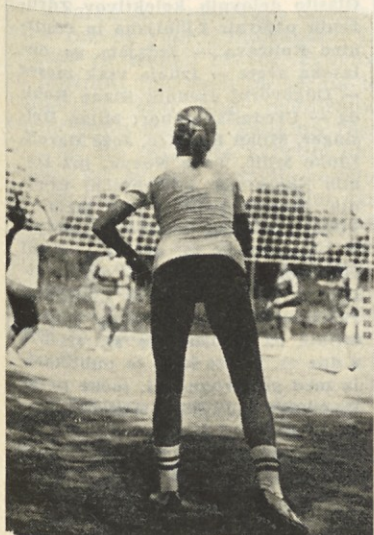
Na vseh teniških igriščih je vedno živo. Na sliki: Morda bo tudi iz začetnic nekoč dobra teniška ekipa

Kopališče na Vevčah

Tekmovanje v namiznem tenisu se je odvijalo v telovadnici zaloške osnovne šole

• IZ FOTO KLUBA • IZ FOTO KLUBA • IZ FOTO KLUBA •

Kdo ima prednost? (foto: C. Zupančič)

Papirničarji ob koncu šolskega leta 1978/1979 in pred začetkom novega

Medtem ko so štirje člani kolektiva že med letom dosegli ob delu srednje strokovno izobrazbo, je ob koncu šolskega leta 9 delavcev končalo poklicno papirniško šolo za odrasle. Redno poklicno papirniško šolo je končalo pet kandidatov, tako da je delovna organizacija spet bogatejša za 14 papirničarjev.

Vedno hitrejši razvoj tehnologije in zahtevnost po kvaliteti pa zahtevata nove strokovne delavce, ki bodo poleg prakse znali tudi teoretično izluščiti bistvo papirničarstva in dosežati zahtevano kvaliteto izdelkov, ne da bi pri tem pozabili na racionalno trošenje surovin in da bi ohranili vsa proizvodna sredstva v takem stanju, da bo z njimi ob pravilnem ravnanju možno delati še naprej.

V ta namen se pripravljamo tudi že za bodoče šolsko leto. Ne glede na številne funkcionalne seminarje, ki se jih je udeleževalo precejšnje število strokovnih delavcev in na druge vrste izobraževanja, je predvideno, da bomo jeseni vpisali v prvi razred poklicne papirniške šole pri Šolskem centru tiska in papirja 13 rednih

učencev. Te bomo tudi redno štendirali in jim nudili pomoč pri praktičnem pouku v posameznih oddelkih, oz. pri proizvodnih in dodelavnih strojih. Prav tako bomo ponovno odprli razred poklicne papirniške šole za odrasle, ki že imajo več ali manj izkušenj iz praktičnega dela pri enostavnejših delovnih nalogah. Na razpis se je že spomladi javilo 35 članov kolektiva, ki želijo postati poklicni papirničarji. Iz seznama prijaviteljev je razvidno, da vsi nimajo pogojev za vpis. Kljub temu, da je bil objavljen na razpisu glavni pogoj tj. dovršena osemletka, se nekateri tega niso držali in bodo seveda na podlagi Zakona o šolstvu odklonjeni.

To je zadnja oblika takega šolanja. Pozneje pa se bo pouk z ozirom na novo reformo šolstva, nekoliko spremenil. Ni pa še natančno določeno kako. Kot zahtevajo potrebe in način dela z novimi stroji bodo tudi tehnologiji in osnovam elektrotehnike dodana nekatera nova poglavja, ki bodo študij sicer nekoliko otežila, vendar napravila koristnega.

S. R.

Na zadnjem občnem zboru Društva ljudske tehnike — Papirnice Vevče se je število članov foto-kluba povečalo tako, da so možnosti za nadaljnji razvoj še večje. Zato v foto-klubu razmišljajo o ustanovitvi skupine, ki bi se ukvarjala s filmom. Poleg nerešenih prostorskih težav so tu seveda tudi finančne, kajti nakup kamere in ostale potrebne opreme ter kinoprojektorja, ki bi pripomogel k večji popularizaciji foto-kino amaterstva v naši KS, so investicije, ki zaenkrat presegajo zmoglost društva. Ne glede na to pa člani že brskajo po katalogih in izbirajo tip kamere, ki bi optimalno pokrila potrebe po tovrstni dejavnosti v klubu.

Seveda pa fotoamaterska dejavnost zato ne bo zamrla. Pred kratkim je bilo žiriranje fotografij na 3. mladinski amaterski razstavi črno-bele fotografije v Novem mestu. Na tej razstavi je sodelovalo tudi 6 članov našega kluba, ki so skupno dosegli 85 točk, kar pomeni 4. mesto v skupni uvrstitvi na prosto temo. Gerlica Dušan je prejel 3. nagrado za svojo kolekcijo »Zvezdnata jesen«, pričujoča fotografija Alenke Vidrgar pa je bila pohvaljena.

Novim članom foto-kluba želimo »ostro oko« in »dobro svetlobo«!

Na tujem

V mestu Szolnok na Madžarskem naj bi v letih 1980/84, piše »Wochenblatt für Papierproduktion«, bila zaključena graditev tamkajšnje tovarne papirja v vrednosti 6 milijard forintov. S tem se bo povečala proizvodnja pisalnih in tiskovnih papirjev na letno 53.000 ton. Za 60 milijonov dolarjev bodo nakupili stroje in opremo v zahodnih industrijskih deželah. Kot pišejo, je napravljena pogodba z Jugoslavijo, glaseča na 20 let. Po tej pogodbi je zagotovljena preskrba s celulozo.

Ob tem sodelovanju bosta Krško in Sremska Mitrovica z madžarskim kreditom uredili celulozne obrate in dobavljali letno 80 tisoč ton celuloze Madžarski in od tam prejeli 230.000 m³ lesa.

Negovanje okolja v švedski papirni industriji

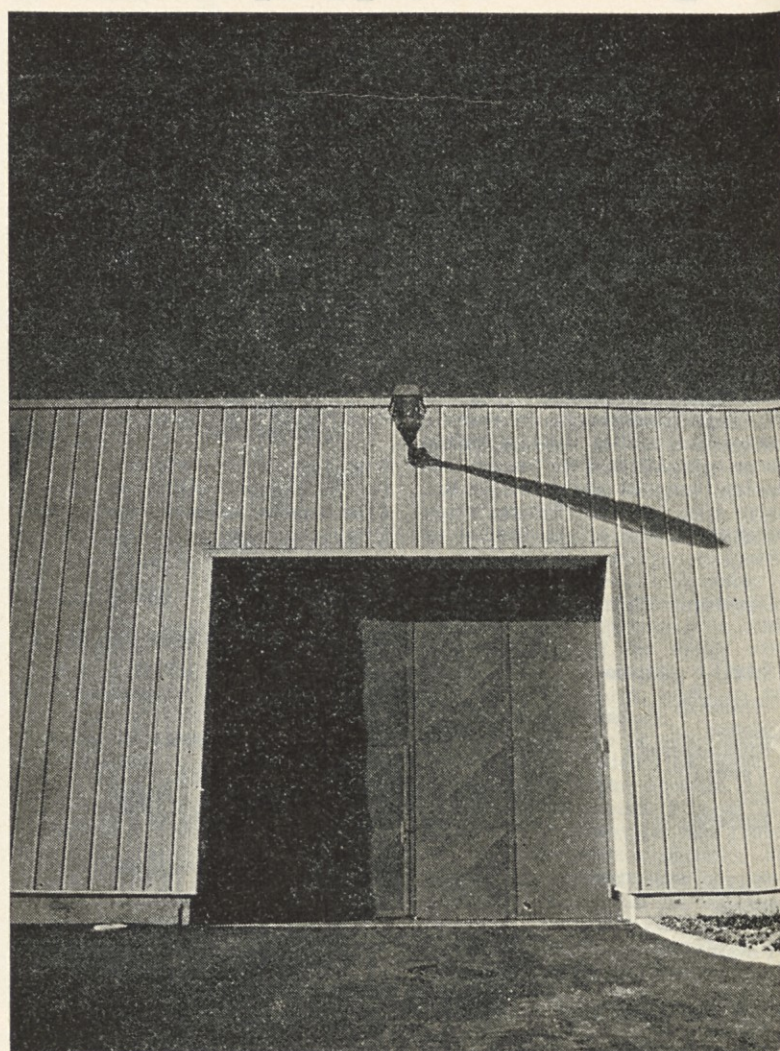
Kljub podvojitvi proizvodnje je v zadnjih letih industrija celuloze in papirja na Švedskem na polovico zmanjšala izpuščanje nečistoč v vodo in v zrak.

Z ozirom na dolgoročne cilje branžne politike za okolje ni opaziti različnosti mnenj med celuložno in papirno industrijo na eni in pristojnostimi oblastmi za varstvo okolja na drugi strani. Omeniti je treba, da se je rentabilnost industrije v zadnjih letih občutno zmanjšala, mednarodna konkurenca pa zelo povečala.

Združenje je dalo v analizo več alternativnih programov do leta 1985, da bi osvetlilo gospodarske posledice različnih nivojev in prizadevanj.

V razdobju osmih let 1968 do 1975 so se inovacije za nego in varovanje okolja sukale do 1675 milijonov švedskih kron ali približno 14 odstotkov od celokupnih inovacij za industrijsko stroje. Kar se tiče odplak in drugih nečistoč, ki so v zvezi s celuložno in papirno industrijo, je danes položaj pohvalen in le redke so večje motnje okolja. Čistilne naprave ustrezajo veljavnim določbam in ukrepom za varovanje okolja. Kljub temu pa predvidevajo še nove ukrepe, ki bodo v letih 1979—1984 zahtevali zadnje investicije v znesku približno 1100 milijonov švedskih kron.

Koliko se bomo takim ukrepom približali tudi pri nas?

Arhitektura II. Foto: Alenka Vidrgar

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

PRISLI:

Vidić Paun — razkladalec surovin
Kovač Milan — vodja gaufrirnega stroja
Smrekar Antonija — snažilka
Zunić Senada — snažilka
Logar Vida — referent za odpremo II
Skube Franc — voznik viličarja
Lovše Janez — paznik pap. stroja
Ibrahimović Esad — vnašalec
Osmanagić Zijad — II. pom. vodje preč. rezal. stroja

Kvasina Ljuban — razkladalec surovin
Oletič Metoda — materialni knjigovodja
Martinović Zorica — dovažalka
Nikolić Dušan — II. pom. vodja preč. rezal. stroja
Krasniqi Rrahim — pospravljalec izmeta
Jevnikar Marjan — pleskar
Černe Cvetka — administrator
Duranović Refik — pospravljalec izmeta

Kocjančič Sašo — vodja kopališča — za dol. čas
Kocjančič Marjan — vzdrževalec čistilnih naprav — za dol. čas
Pleček Marija — pom. kuharice — za dol. čas
Hribar Matjaž — vodja kopališča — za dol. čas
Jagodić Marko — blagajnik — za dol. čas
Jozelj Igor — garderobier — za dol. čas
Razdevšek Bojan — vodja kopališča — za dol. čas

ODSLI:

Bratun Jože — žagar — upokojen
Brezovar Jožefa — snažilka — upokojena
Smrekar Ivana — snažilka — upokojena
Andrić Aleksander — pom. vodje preč. rezal. stroja
Dimitrijević Slava — pom. vodje glad. stroja
Marković Bosijok — pospravljalec izmeta

Brigić Nezir — ključavničar II
Grubor Stevo — pospravljalec izmeta
Martinesić Petar — pom. vodje vzdolžno rezal. stroja
Šekić Suvad — II. pom. dodel. stroja
Vidić Momčilo — II. pom. vodje preč. rezal. stroja
Bončar Anton — ključavničar I
Brigić Senija — dovažalka
Bytvcil Gani — pospravljalec izmeta

POROČILI SO SE:

Jašović Čedomir s Keber Melito
Cajhen Karel z Veber Jelko
Ložar Anton s Pirc Elizabeto

CESTITAMO!

RODILI SO SE:

Subelj Francu hči Vesna
Potočnik Nikotu sin Tomaž
Brigić Sadiki in Aliju sin Nijaz
Savić Nenadu hči Branka

CESTITAMO!

NAŠE DELO

Glasilo delovnih kolektivov Združenih papirnic Ljubljana in Papirnice Količevo — Izdajata ga delavska sveta — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Stane Robl — Uredniški odbor: Milan Delsing, Milan Korošec, Jože Marolt, Ljubo Milič, Tone Novak, inž. Danilo Škerbinek — Tehnični urednik: Marjan Ivanuš, ČGP Delo — TOZD Delavska enotnost, Ljubljana, uredništvo za urejanje glasil delovnih organizacij — Tiska tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani. Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 z dne 21. 1. 1976 šteje ta publikacija med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Po zaključku poklicne papirniške šole za odrasle 15. 6. 1979 še posnetek z nekaterimi predavatelji

Zaključno spričevalo poklicne papirniške šole prejema tov. Joža Oblak